

Aika 25.09.2025 klo 17:00 - 19:55

Paikka Jokivarren puukoulu, Lydia-kokoustila

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 28	Työjärjestyksen hyväksyminen	3
§ 29	Kaupunkiympäristötoimialan katsaus	4
§ 30	Talouden ja toiminnan toteutuminen osavuosikatsaus 1-8/2025 / kaupunkiympäristötoimi	5
§ 31	Vastaus Selitys- ja täydennyspyyntöön / Patajoen rakenteet / Aluehallintovirasto LSSAVI/6026/2024	7
§ 32	Kaupunkiympäristötoimen investoinnit vuodelle 2026 ja suunnitelmakausille 2027-2028	39
§ 33	Viranhaltijoiden päätökset	41
§ 34	Tilaisuudet ja tiedoksi merkittävät asiat	43

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Kyrö Mika Niivee Esa Pärnäjärvi Leena Saarinen Heidi Lahtinen Päivi Järvinen Jukka Valkeajärvi Joonas	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen	poistui klo 18.40
Poissa	Lehtonen Minea		
Muu	Pahkala Joonas Rissanen Katja Montonen Airi Leppisaari Lauri Juurinen Anna-Liisa	kaupunginhallituksen edustaja esittelijä pöytäkirjanpitäjä tilapalvelupäällikkö elinvoimajohtaja	saap. klo 17.40 ja poistui klo 18.24

Käsitellyt asiat
28 - 34

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
Todettiin

Allekirjoitukset

Mika Kyrö
puheenjohtaja

Airi Montonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan sähköinen tarkastaminen
Jämsä 29.9.2025

Esa Niivee
pöytäkirjantarkastaja

Päivi Lahtinen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävillä kaupungin verkkosivuilla www.jamsa.fi 30.9.2025 alkaen.

Työjärjestyksen hyväksyminen

Kymp 25.09.2025 § 28

Jämsän kaupungin hallintosääntö:

- § 147 Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.
- § 148 Toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai puheenjohtajan ehdotuksesta ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunkiympäristötoimialan katsaus

Kymp 25.09.2025 § 29

Kaupunkiympäristöjohtaja ja muut valmistelevat viranhaltijat tiedottavat kaupunkiympäristölautakunnalle ajankohtaisista asioista.

Toimivalta, johon päätös perustuu
Hallintosääntö § 31: Lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat johtavat ja kehittävät alaistaan toimialaa ja vastaavat palvelujen tuloksellisesta ja tehokkaasta järjestämisestä. Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Ehdotus

Kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee tiedoksi
kaupunkiympäristötoimialan katsauksen ajankohtaisiin asioihin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Talouden ja toiminnan toteutuminen osavuosikatsaus 1-8/2025 / kaupunkiympäristötoimi

Kymp 25.09.2025 § 30
2424/02.02.02/2025

Valmistelija vt. kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen, p. 040 846 9816

Vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpanossa ja toteutuksessa on noudatettava kaupunginvaltuuston 9.12.2024 hyväksymää talousarviota, voimassa olevaa strategiaa, hallintosäännön määräyksiä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta ja muita taloudenhoitoa ja henkilöstöhallintoa koskevia ohjeita sekä kaupunginhallituksen kokouksessaan 16.12.2024 hyväksymiä talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

Talousarvion toteutumisen seuranta ja raportointi tehdään oheisen taulukon mukaisesti.

	Seurantaraportti	Kaupunginhallitus
30.4.	1. osavuosikatsaus (4 kk)	kesäkuun 1. kokous
31.8.	2. osavuosikatsaus	lokakuun 1. kokous
31.12.	Tilinpäätösennuste (12 kk)	tammi-helmikuu

Osavuosikatsaus 2 (8/2025) sisältää euromääräisen talousarviovertailun toimialoittain ja tulosalueittain sekä selvityksen mahdollisista poikkeamista talousarvion ja toteutuman välillä. Tavoitteiden toteutumista seurataan toimialatasolla sekä tarkastellaan kauden toiminnan kehittämistä sekä keskeisiä muutoksia.

Tässä raportissa esitetään lisäksi selvitys riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta toimialoittain, ennuste loppuvuoden talouden ja toiminnan toteutumasta sekä selvitys tehtävistä toimenpiteistä mahdollisten poikkeamien takia. Osavuosikatsaus 2 toimii pohjana seuraavan vuoden talousarvion laadinnalle.

Toimielimille on lisäksi laadittava niiden vaatimat muut tarpeelliset seurantaraportit. Tulosalueen johtajan velvollisuutena on seurata tulosalueensa toimintaa ja taloutta sekä tarvittaessa laatia erillinen raportti selityksineen poikkeamista ja toimittaa se ao. toimielimelle.

Tilinpäätösennuste annetaan kaupunginhallitukselle viimeistään seuraavan vuoden helmikuussa.

Kaupunkiympäristötoimen toisen vuosikolmanneksen toimintatuotot ovat toteutuneet 65,79-prosenttisesti ja toimintakulut 59,11-prosenttisesti. Tasaisen kertymän mukaisesti toteuma olisi 66,7 %. Toimintakatteeksi on muodostunut 772 962 € (TA 2025 -525 870 €). Toteumassa on huomioitava, että tulojen ja menojen kertymä ei ole tasaista, vaan on riippuvainen esimerkiksi laskutusajankohdista ja vuodenajasta. Toiminta on pääosin ollut talousarvion mukaista.

Kaupunkiympäristötoimen investointien toteuma on esitelty hankkeittain liitteessä.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 31 §

Ehdotus

Kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee osaltaan tiedoksi kaupunkiympäristötoimen talouden ja investointien toteuman tammi-elokuulta 2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

**Vastaus Selitys- ja täydennyspyyntöön / Patajoen rakenteet / Aluehallintovirasto
LSSAVI/6026/2024**

Kymp 25.09.2025 § 31
543/10.03.01.00/2021

Valmistelija: vt. kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen, puh 040 846 9816, erikoisasiantuntija Anna-Liisa Juurinen, puh. 040 747 7736

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (LSSAVI) on toimittanut Jämsän kaupungille selitys- ja täydennyspyynnön, joka koskee Jämsän kaupungin lupahakemusta (Dro LSSAVI/6026/2024): Jämsän kaupunki, Patajoen pohjapadon kunnostus, rullaradan rakentaminen ja pienvenereittiin liittyvien nykyisten rakenteiden pysyttäminen sekä valmistelulupa, Vaasan hallinto-oikeuden (HAO) palauttama asia, Jämsä.

Pyynnön mukaisesti:

LSSAVI varaa hakijalle tilaisuuden selityksen antamiseen annettujen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden johdosta. Lisäksi aluehallintovirasto pyytää hakijaa täydentämään hakemustaan seuraavasti:

1. On toimitettava kopio Vanhanselän osakaskunnan (182-876-39-2) kanssa tehdystä Patajoen suualueen palstan vuokrasopimuksesta. Selitys ja hakemuksen täydennys on pyydetty toimittamaan viimeistään 22.9.2025. LSSAVI on myöntänyt Jämsälle lisääaikaa 30.9.2025 asti täydennyksen toimittamiseen, jotta vastaus voidaan käsitellä toimivaltaisessa viranomaisessa.

Asiasta on annettu kaksi lausuntoa ja 13 muistutusta. Jämsän kaupunki (jatkossa Jämsä) toimittaa pyydetyn vuokrasopimuksen LSSAVI:lle lausuntoihin ja muistutuksiin annettujen vastausten ohella.

Jämsän vastaus annettuihin lausuntoihin

Pohjois-Savon ELY -keskuksen ympäristölupa vastuualue uusii asiassa LSSAVI/9268/2020 lausumansa.

Jämsän kaupungilla ei ole huomautettavaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen antamaan lausuntoon.

Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri vastuualue lausuu suunnitelmakartassa odotuslaiturille johtavan huoltotien liittymäkohdasta maantiehen 16573. Liittymän nykyinen käyttötarkoitus

on maa- ja metsätalous, jatkeena tie. Liittymä sijaitsee linja-autopysäkin kohdalla. Maantien nopeusrajoitus liittymäkohdassa on 80 km tunnissa. Liittymisnäköymän vähimmäisarvo on normaalisti 200 m ja poikkeuksellisten vaatimusten ollessa käsillä 150 m. KESELY suosittelee siirtämään liittymän pois pysäkkilevennyksen kohdalta ja sellaiseen paikkaan, jo todetaan maastotarkastelussa liikenneturvallisuusvaatimukset täyttäväksi.

Jämsä kiittää Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri vastuualuetta lausunnosta. Jämsä ryhtyy asiassa tarvittaviin liikenneturvallisuuden edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jämsän vastaus annettuihin muistutuksiin

Jämsä toteaa, että antaessaan vastaustaan muistutuksiin Jämsä käyttää termiä ”vanha (vesitalous)lupa” tai ”alkuperäinen lupa”, millä Jämsä tarkoittaa sekä alkuperäistä 2000 myönnettyä vesitalouslupaa, että siihen vuosien 2005–2008 välisenä aikana tehtyjä muutoksia.

Muistuttaja A on jättänyt muistutuksen itsensä ja huollettaviensa puolesta

Muistuttaja A kannattaa kanavan ruoppausta ja kaislikon niittoa ja esittää suunnitelman mukaisen rullaradan mitoittamista sellaiseksi, että rullarata sopii jarruttomalla trailerilla kuljetettavien n. 500 kg painavien pienveneiden siirtämiseen.

Jämsä toteaa vastauksenaan muistutukseen, että rullaratarakenne tullaan suunnittelemaan tarkemmin ennen hankkeen toteutusta. Mahdollisuus mitoittaa rullarata 500 kg painaville veneille tutkitaan tarkemmassa suunnittelussa. Jämsä katsoo, että aluksen 500 kg paino ei ole ratkaiseva, vaan suunnittelussa tulee pystyä ottamaan huomioon alusten erilaiset pohjamuodot ja turvallinen vesisyvyys. Lisäksi Jämsä toteaa, että pienveneluokkaa suuremmille aluksille suunniteltu rullarata ei välttämättä ole ihanteellinen hakemuksen mukaisille pienveneluokan veneille.

Muistuttajat B ja C ovat jättäneet muistutuksen

Muistuttajat katsovat, että:

- 1. Suunnitelmassa esitettyyn pohjapatorakenteen sijoittamiseen muistuttajien kiinteistölle ei ole uuden luvan tilanteessa annettu suostumusta, eikä myönnetty viranomaisen lupaa.**

Jämsä toteaa, että pohjapadon sijoittamiseen muistuttajien kiinteistölle on annettu suostumukset alkuperäisen lupapäätöksen mukaisessa tilanteessa.

Jämsä katsoo, että uuden lupahakemuksen tilanteessa pohjapatorakenteen sijoittamisen edellyttämä käyttöoikeus tullaan ratkaisemaan osana lupaharkintaa vesilain (587/2011, VL) 2:13 mukaisesti. VL 3 luvun 4 §:n 4 momentissa, säädetään, millä keinoin hakija voi osoittaa oikeutensa vesitaloushankkeen toteuttamisessa tarvittaviin alueisiin. Käyttöoikeus vesitaloushankkeessa tarvittaviin alueisiin voidaan osoittaa omistamisella, omistajan luvan hakijalle luovuttamalla käyttöoikeudella sekä luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus hankitaan. Lisäksi viranomainen voi myöntää käyttöoikeuden vesitalousluvan hakijalle VL 2 luvun mukaisin menettelyin. Jämsän kaupunki katsoo, että se ei ole sidottu käyttöoikeuden hankkimiseen suostumuksin, vaan Jämsällä on oikeus osoittaa tai hankkia käyttöoikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin VL 3:4.4 mukaisesti.

2. Hankkeen aikaisemmassa vaiheessa annettu suostumus on ollut ehdollinen. Ehto perustuu siihen, että väylän ruoppaus johtaisi saunan menetykseen. Korvausta ei ole suoritettu, eikä aikaisemmassa vaiheessa annettu suostumus ole voimassa.

Jämsä toteaa, että hankkeen aikaisemmissa vaiheissa vanhan luvan aikaan suunniteltuja saunaa vaarantavia ruoppauksia ei ole toteutettu, eikä saunaa ole menetetty kaupungista johtuvien toimenpiteiden seurauksena.

Edelleen Jämsä toteaa, että suostumuksen liitännäisen sitovuudessa on kysymys siitä, onko Jämsän ja suostumusten antajien välille syntynyt kuntaa sitova yksityisoikeudellinen sopimus. Suostumus on vain maanomistajien allekirjoittama. Koska kiinteistön omistajien suostumukset on hankittu hankkeen toteuttamista varten, eivätkä erillisvelvoitteet liity suoraan hankkeen toteuttamiseen, ne tulee tulkita erillisiksi sopimussuorituksiksi tai haitan korvauksiksi.

Erillisvelvoitteiden sitovuutta tulee arvioida mm. sillä perusteella, onko suostumuksista neuvotelleella henkilöllä ollut toimivalta tehdä sitovia päätöksiä kaupungin puolesta. Lähtökohtaisesti näistä erillisvelvoitteista olisi tullut tehdä erilliset hallintopäätökset toimivaltaisessa viranomaisessa, jotta niistä olisi tullut kaupunkia sitovia.

Jämsä katsoo edelleen, että nyt kysymyksessä olevassa lupaharkinnassa ei tule ottaa huomioon tai ratkaista vanhaan lupaan kohdistuvien maanomistajien antamien suostumusten liitännäisten sitovuutta erityisesti sillä perusteella, että haitat eivät ole toteutuneet, eivätkä haitat tule toteutumaan myöskään nyt haetun uuden luvan mukaisessa hankkeessa. Jämsän velvoittaminen saunan rakentamiseen tai korvaamiseen tilanteessa, jossa ennakoitua haittaa ei ole syntynyt tai tule syntymään, tuottaisi kohtuutonta etua suostumuksen antaneille.

3. Pohjapato on estänyt luonnollisen veden virtaamaa, mikä on johtanut veden seisomiseen ja aiheuttanut haittaa kiinteistön käytölle.

Jämsä toteaa, että pohjapadon rakentamiseen likimäärin nykyiseen harjakorkeuteen on myönnetty lupa alkuperäisen luvan yhteydessä. Jämsä toteaa edelleen, että nyt suunnitelluilla toimenpiteillä pyritään lisäämaan veden virtaamaa tekemällä pohjapatoon V-aukko. V-aukon mitoituksessa on pyritty sekä veden virtaaman lisäämiseen, että siihen ettei toimenpiteellä ole vaikutusta Patalahden keskiveden korkeuteen ja siten muiden maanomistajien oikeuksiin ja Patalahden vesiluontoon. V-aukon toteuttamisen tavoitteena on saattaa tilanne sellaiseksi, mikä se on ollut ennen kanavahankkeen aloittamista.

4. Muistuttajat vaativat Jämsän vesilupahakemuksen hylkäämistä edellä 1–3 esitetyin perustein.

Jämsä katsoo, että muistuttajat eivät ole esittäneet muistutuksessaan mitään sellaista, minkä perusteella lupahakemus tulisi hylätä. Muistuttajien esittämiin perusteluihin on otettu kantaa edellä kohdissa 1–3.

Tobermore Oy, Kiinteistö Oy Himoksen Koivulanranta, Lomahimos Oy, Kiinteistö Oy Päijänteen Helmi edustajanaan muistuttaja D, sekä muistuttajat D ja E ovat jättäneet muistutuksen.

Muistutukset ovat sisällöiltään identtisiä, minkä vuoksi niihin vastataan samalla kertaa.

1. Muistuttajat katsovat, että alkuperäinen hanke ei ole toteuttamiskelvoton. Edelleen muistuttajat katsovat, että yksipuolinen päätös ei voi antaa perustetta hallintopakkopäätöksen kiertämiseen.

Jämsä katsoo, että vesilain järjestelmä ei kiellä luvan haltijaa hakemasta muutosta lupaan tai uutta lupaa. Jämsä katsoo, että käsiteltävänä olevalla lupahakemuksella ei kierretä hallintopakkopäätöstä. Jämsä on päättänyt hallintopakkopäätöksen mukaisesti hakea muutosta alkuperäiseen lupaan ja noudattanut sekä lupaviranomaisen että Vaasan hallinto-oikeuden hankkeen eri vaiheissa antamaa ohjausta asiassa.

2. Muistuttajat katsovat, että uusi hakemus on yritys kiertää hallintopakkopäätöstä.

Vesitalousluvan haltijalla on oikeus hakea muutosta lupaan tai uutta lupaa. VL mukainen menettely valitaan lupaviranomaisessa arvioimalla hankkeen vaikutusten syvällisyyttä. Lupamenettelyn valinta on oikeusharkintaista ja toimivalta asiassa kuuluu lupaviranomaiselle.

3. Muistuttaja huomauttaa, että hankkeen tavoite on oleellisesti muuttunut.

Jämsä on hakemassa muutosta vanhan vesitalousluvan mukaiseen tilanteeseen. Nyt käsillä olevalla vesitalouslupahakemuksella Jämsä toimii hallintopakossa asetetun velvoitteen mukaisesti.

Vesitalouslupahakemuksen mukaisesti tavoitteena on parantaa kalaston liikkumista ja mahdollistaa pienveneiden (soutuveneet, kanootit, kajakit) kulku Päijänteen ja Patalahden välillä. Hanke parantaa Patajoen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

4. Muistuttaja toteaa, että lupahakemuksessa rakenteita sijoittuu kiinteistöille, joiden omistajien kanssa ei ole tehty pysyviä käyttöoikeussopimuksia. Muistuttaja katsoo edelleen, että korvausarviot perustuvat yksipuolisiin oletuksiin siitä, että hankkeesta ei aiheudu haittaa.

Jämsä toteaa, että uuden lupahakemuksen tilanteessa rakenteiden sijoittamisen edellyttämät käyttöoikeudet tullaan ratkaisemaan osana lupaharkintaa vesilain (587/2011, VL) 2:13 mukaisesti. VL 3 luvun 4 §:n 4 momentissa, säädetään, millä keinoin hakija voi osoittaa oikeutensa vesitaloushankkeen toteuttamisessa tarvittaviin alueisiin. Käyttöoikeus vesitaloushankkeessa tarvittaviin alueisiin voidaan osoittaa omistamisella, omistajan luvan hakijalle luovuttamalla käyttöoikeudella sekä luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus hankitaan. Lisäksi viranomaisen voi myöntää käyttöoikeuden vesitalousluvan hakijalle VL 2 luvun mukaisin menettelyin. Jämsän kaupunki katsoo, että se ei ole sidottu käyttöoikeuden hankkimiseen suostumuksin tai yksityisoikeudellisin sopimuksin, vaan Jämsällä on VL 3:4.4 mukaiset oikeudet osoittaa tai hankkia käyttöoikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin.

Jämsä on katsonut jo lupaa hakiessaan, että mahdolliset korvauskysymykset tulee ratkaista osana lupaharkintaa VL 13 luvun mukaisesti. Yksityisten hyötyjen ja menetysten arvioimisesta säädetään VL 3 luvun 7 §:ssä ja korvattavasta edunmenetyksestä VL 13 luvun 9 §:ssä.

4.1 Muistuttajat katsovat, että vanhaan lupaan kohdistuvia suostumuksia ei voida käyttää uudessa lupahakemuksessa.

Muistuttaja viittaa muistutuksessaan vanhoihin suostumuksiin, jotka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen toimenpiteisiin.

Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000-luvun alkupuolella. Luvat ovat olleet lainvoimaisia ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta. Jämsä katsoo, että

vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Koska uudessa lupahakemuksessa on kysymys tiettyjen vanhan luvan perusteella rakennettujen rakenteiden pysyttämisestä, vanhat suostumukset on esitetty lupahakemuksen liitteenä osoittamaan kiinteistöjen omistajien myöntämiä käyttöoikeuksia 2000-luvun alkupuolella toteutettuihin toimenpiteisiin.

Niin kuin edellä on todettu, Jämsä katsoo, että sillä ei ole velvollisuutta hankkia käyttöoikeutta tarvittaviin alueisiin yksityisoikeudellisin suostumuksin tai sopimuksin, vaan lupaviranomainen voi myöntää käyttöoikeuden tarvittaviin alueisiin, mikäli VL 3:4 ja VL 2:13 mukaiset edellytykset käyttöoikeuden myöntämiseen täyttyvät.

4.2 Muistuttajat huomauttavat, että Vanhanselän Osakaskunnan kanssa solmittu vuokrasopimus ei ole hakemuksen liitteenä, eikä osakaskunnan kokouksen pöytäkirjanote olisi riittävä osoitus pysyvästä käyttöoikeudesta. Edelleen muistuttajat toteavat, että osakaskunnan tulisi tehdä nimenomainen päätös pidempiaikaisesta vuokraamisesta tai alueen myynnistä.

Jämsä toteaa, että vuokrasopimus toimitetaan lupaviranomaiselle. Jämsä toteaa myös, että VL 3:4.4 mukaan pysyvä käyttöoikeus alueeseen voidaan osoittaa myös luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus tullaan hankkimaan. Tällaiseksi luotettavaksi selvitykseksi on katsottava osakaskunnan päätös alueen vuokraamisesta.

Jämsä toteaa edelleen, että vesilain järjestelmässä vuokrasopimukset on katsottu päteviksi osoituksiksi pysyvästä käyttöoikeudesta. Myös lupa-aikaa lyhyemmäksi ajaksi solmitut vuokrasopimukset on katsottu päteviksi mm. sen vuoksi, että myös toistaiseksi voimassa olevat maanvuokrasopimukset voidaan purkaa maanvuokralain mukaisten edellytysten täytyessä.

Lupaviranomainen voi tarvittaessa tehdä VL 17:8 nojalla käyttöoikeutta koskevan täydentävän ratkaisun tai käyttöoikeutta voidaan jatkaa sopimuksin. Luvan myöntämisedellytyksiä harkitessa ratkaiseva ajankohta on lupahakemuksen ajankohta ja lupahakemuksen mukainen tilanne. Jämsä myös toteaa, että Vanhanselän Osakaskunnan kanssa tehdyn vuokrasopimuksen ehdon 3 mukaisesti Jämsällä on etuoikeus vuokrakauden päättyessä saada alue välittömästi uudelleen vuokralle samaan käyttötarkoitukseen. Jämsä toteaa edelleen, että vuokrasopimuksen kohdan 10 mukaisesti Jämsällä on sopimuksen perusteella oikeus hakea kaikki Patajoen

kanavahankkeen loppuunsaattamiseksi tarvittavat vuokra-aluetta koskevat viranomaisluvut.

- 4.3 **Muistuttajat huomauttavat, että alkuperäisiin suostumuksiin on merkitty rakenteellisia vastikkeitä, joiden perusteella suostumusten antaneille on luvattu konkreettisia hyötyjä. Muistuttajat katsovat, että näiden hyötyjen toteutumatta jääminen tarkoittaisi suostumusten ja siten käyttöoikeuden voimassa olon peruuntumista. Muistuttajat toteavat, että suostumusten puuttuessa käyttöoikeus tulee ratkaista viranomaisen toimesta ja samalla ottaa kantaa edunmenetyksiin VL 13:7 mukaisesti. Muistuttajat katsovat, että korvauksia tulisi myöntää myös hyötyjen toteuttamatta jäämisestä ja että hyötylupaukset muodostaisivat arvon, joka olisi korvattava, mikäli näitä rakenteellisia vastikkeitä ei olisi toteutettu tai niistä asianmukaisesti luovuttu. Muistuttajat pyytävät, että lupaviranomainen arvioi suostumusten pätevyyden VL 2:13 perusteella ottaen huomioon niihin liittyneet rakenteelliset vastikkeet ja määräisi tarpeellisin osin korvaukset VL 13:7 mukaisesti.**

Jämsä toteaa, että suostumuksen liitännäisten sitovuudessa on kysymys siitä, onko Jämsän ja suostumusten antajien välille syntynyt kuntaa sitova yksityisoikeudellinen sopimus. Suostumus on vain maanomistajien allekirjoittama. Koska kiinteistön omistajien suostumukset on hankittu hankkeen toteuttamista varten, eivätkä erillisvelvoitteet liity suoraan hankkeen toteuttamiseen, ne tulee tulkita erillisiksi sopimussuorituksiksi tai haitan korvauksiksi.

Erillisvelvoitteiden sitovuutta tulee arvioida mm. sillä perusteella, onko suostumuksista neuvotelleella henkilöllä ollut toimivalta tehdä sitovia päätöksiä kaupungin puolesta. Lähtökohtaisesti näistä erillisvelvoitteista olisi tullut tehdä erilliset hallintopäätökset toimivaltaisessa viranomaisessa, jotta niistä olisi tullut kaupunkia sitovia.

Jämsä katsoo edelleen, että nyt kysymyksessä olevassa lupaharkinnassa ei tule ottaa huomioon tai ratkaista vanhaan lupaan kohdistuvien suostumusten liitännäisten sitovuutta erityisesti niissä tilanteissa, joissa alkuperäisen luvan mukaisessa hankkeessa ennakoitujen haitat eivät ole toteutuneet, eivätkä tule toteutumaan myöskään nyt haetun luvan mukaisessa hankkeessa. Jämsän velvoittaminen liitännäisten tai rakenteellisten vastikkeiden korvaamiseen tilanteessa, jossa ennakoitua haittaa ei ole syntynyt tai tule syntymään, tuottaisi kohtuutonta etua suostumuksen antaneille.

Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että edunmenetyksiä tulee maksettavaksi, edunmenetysten arvioinnissa tulee ottaa

huomioon, mitä VL 13 luvun 9 §:ssä säädetään korvattavista edunmenetyksistä.

- 5. Muistuttajat tuovat esiin muistutuksessaan, että Himoksen kehitys on lisännyt pienvenekanavan yleistä tarvetta. Muistuttajat katsovat, että intressivertailussa tulisi huomioida Himoksen alueen kasvu, matkailullinen merkitys ja matkailijoiden kiinnostus vesistöihin perustuvaan virkistyskäyttöön. Hankkeella olisi muistuttajien näkemyksen mukaan laajaa alueellista merkitystä ja alkuperäisen luvan mukaisten toimenpiteiden vaikutukset maanomistajien oikeuksiin olisivat rajattuja tai lupamääräyksillä hallittavia.**

Jämsä toteaa, että intressivertailun tekee lupaviranomainen VL 3.4.1 mukaisesti. Intressivertailussa huomioidaan, mitä säädetään VL 3:7:ssä. Intressivertailussa huomioidaan mitä hakemuksessa on esitetty, mutta myös muu asiassa annettu tai hankittu selvitys.

Jämsä katsoo, että VL:n korvausjärjestelmä ei tunnista hankkeen toteuttamiseen perustuvaa odotusarvoista edunmenetystä, eikä lupaharkinnan intressivertailussa anneta painoarvoa esimerkiksi tulevaisuudessa tapahtuville odotusarvoisille liiketaloudellisille hyödyille tai työllisyysvaikutuksille. Myös muita hankkeesta aiheutuvia hyötyjä otetaan VL mukaisessa intressivertailussa huomioon varsin rajatusti. Jämsän näkemys on, että intressivertailu tulee lupaviranomaisessa toteuttaa voimassa olevaa VL laintulkintaa noudattaen.

- 6. Muistuttajat toteavat, että Patajoen pienveneväylän alueella on voimassa oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jossa Patajoki on merkitty kaavamerkinnällä LV-3. Muistuttajat katsovat, että kaavamerkintä vahvistaa sen, että on olemassa yleinen intressi vesiliikenteen kehittämiseen ja hankkeen toteuttaminen alkuperäisen luvan mukaisena palvelisi kaavan mukaista maankäyttötarkoitusta. Muistuttajat katsovat, että kaavamerkinnän tulisi ohjata lupaviranomaisen harkintaa hankkeen tarpeellisuudesta ja luvan edellytyksistä. Muistuttajat katsovat, että uuden luvan mukainen toteutus olisi ristiriidassa kaavamerkinnän kanssa.**

Jämsä toteaa, että muistuttajat viittaavat Himoksen osayleiskaavaan, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.1999 § 49. Kyseessä olevan osayleiskaavan kaavamääräyksissä kaavamerkinnällä LV-3 tarkoitetaan

- LV-3 - Vesiliikenteen alue /väyläalue: Alue varataan kunnostettavaa vesiväylää varten.

Jämsä katsoo, että osayleiskaavassa tai kaavamääräyksissä ei ole asetettu kunnostettavalle vesiväylälle kriteereitä / tasoa. Jämsän näkemys on, että myös nykyisen lupahakemuksen mukaiset toimenpiteet ovat vesiväylän kunnostamista.

Lisäksi Jämsä toteaa, että Patajoen pienveneväylän alueelle on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 23.9.2013 § 67 Himoksen

osayleiskaavan muutos- ja laajennus, Osa-alue 6, josta muistuttajien toteama LV-3 merkintä puuttuu.

Pienveneväylän alueella on kaavamerkinnot V, A, RA ja LS.

Kaavamääräyksissä merkinnät selitetään seuraavasti:

- V – Virkistysalue: Aluetta suunniteltaessa on luotava yhtenäinen virkistysalue ja - reittiverkosto. Reittien sijoittelussa tulee huomioida alueen luonto- ja maisema-arvot. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa pienimuotoista virkistystä ja matkailua palvelevia rakennuksia, rakenteita ja ohjelmapisteitä sekä alueen käytön edellyttämien teiden ja reittiverkostojen rakentaminen. Rakennelmat on toteutettava siten, että ne sopeutuvat hyvin ympäröivään maisemaan ja maastonmuotoihin.
- A – Asuntoalue: Alueelle saa rakentaa pysyvää pientaloasutusta sekä maatalouteen liittyviä rakennuksia. Aluetehokkuus, asumiseen liittyvän rakentamisen osalta enintään $e=0,1$.
- RA – Loma-asuntoalue: Alue varataan loma-asutusta varten. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksi kerroksisen loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m²
- LS – Satama-alue: Alueelle saa sijoittaa satamatoimintoja tukevia laitureita ja rakennelmia sekä matkailua, majoitusta ja muuta toimintaa palvelevia rakennuksia.

Jämsän näkemys on, että kaavojen pätevyysjärjestys ratkaistaan ensisijaisesti kaavahierarkian perusteella. Koska molemmat kaavat ovat osayleiskaavoja, Jämsä katsoo, että pätevyysjärjestyksen ratkaisemisessa tulee soveltaa periaatetta, jonka mukaisesti uudempi kaava kumoaa vanhemman.

- 7. Muistuttajat katsovat, että VL 2 luvun 13 §:ää tulisi tulkita siten, että lupa raukeaisi, mikäli vesitaloushankkeessa oleellisesti poikettaisiin siitä, mitä luvassa on määrätty. Muistuttajat katsovat, että VL 2:13 estäisi sen, että luvan haltija toteuttaisi hankkeen oleellisesti lupamääräyksistä poiketen ilman uutta lupakäsittelyä ja vaikutusarviointia. Muistuttajat katsovat edelleen, että vireillä oleva hakemus ei täyttäisi hallintopakkopäätöksen edellytyksiä tai toteuttaisi alkuperäistä vesitalouslupaa, minkä vuoksi Jämsä rikkoisi hallintopakkomääräyksen velvoitteita. Muistuttajat katsovat edelleen, että VL 2 luvun 13 §:ää tulisi tulkita siten, että vesitalouslupa raukeaa sillä perusteella, että hanke on jäänyt Jämsältä kesken. Lisäksi muistuttajat katsovat, että lupaviranomaisen tulisi ryhtyä hallintopakkopäätöksen mukaisiin toimiin.**

Jämsä katsoo, että tähän mennessä toteutetut toimenpiteet on tehty lupamääräyksiä noudattaen. Kysymys ei siis ole lupaehtoien vastaisesti toteutetuista toimenpiteistä. Jämsä katsoo edelleen, että VL sallii luvan

muuttamisen ja uuden luvan hakemisen. Jämsä on toiminut hallintopakkopäätöksen mukaisesti ja noudattanut lupaviranomaisen ja Vaasan HAO:n asiassa hankkeen eri vaiheissa antamaa ohjausta.

Jämsä katsoo toisin kuin muistuttajat, että muutoksen hakeminen vesitalouslupan mukaiseen toteutukseen ei aiheuta yksiselitteisesti luvan raukeamista. Hankkeen keskeyttämisessä on kysymys siitä, että toiminnanharjoittaja tekee muutoksia luvanvaraiseen toimintaansa. Itse lupapäätös ei muutosten vaikutuksesta lakkaa olemasta voimassa. Mikäli on kysymys keskivedenkorkeuteen vaikuttavasta hankkeesta, hankkeen keskeyttäminen edellyttää viranomaisen lupaa. Muunlainen keskeytys ei edellytä lupaviranomaisen lupaa.

Jämsä katsoo, että määräaikainen lupa raukeaa määräajan kuluttua ja toistaiseksi voimassa oleva lupa raukeaa, mikäli lupapäätöksessä edellytetyt toimenpiteet ei ole toteutettu olennaisilta osin. Luvan rauettamista koskevat VL säännökset eivät estä muutoksen hakemista vesitalouslupaan tai uuden luvan hakemista.

Jämsä katsoo, että alkuperäisen luvan rauettamiselle ei ole perusteita, koska hanke on toteutettu olennaisin osin luvan mukaisesti ja asiaa rasittaa voimassa oleva hallintopakkopäätös. Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että luvan rauettaminen on käsillä, edellyttää luvan rauettaminen Jämsän näkemyksen mukaisesti hallintopakkopäätöksen purkamista ja rauettamisen käsittelemistä VL 3:24–25 mukaisesti.

8. Muistuttajat katsovat, että lupahakemuksen sisältämän metallisen rullaradan rakentamista ei ole selvitetty riittävästi lupahakemuksessa, eikä tarvittavia suunnittelu- tai turvallisuusasiakirjoja ole esitetty lupahakemuksen liitteenä.

Jämsä toteaa, että rullaradan tarkempi rakennesuunnittelu tehdään myöhemmin hankkeen toteutuksen yhteydessä.

Vesitalouslupahakemuksen valmistelun yhteydessä rullaradan rakenteita ja turvallisuuteen liittyviä näkökohtia on selvitetty potentiaalisten toimittajien kanssa. Selvitystyön yhteydessä on päästy käsitykseen, että turvallisen ja toimivan rullaradan rakentaminen on mahdollista. Jämsä toteaa edelleen, että rullaradan käyttäjien ja alusten/veneiden moninaisuus pyritään ottamaan huomioon rakenteissa ja käyttäjien ohjeistuksessa

9. Muistuttajat katsovat, että uuden hakemuksen mukainen lupa tarkoittaa Patajoen uoman umpeen kasvamista, mikä tekee pohjapadon ja rullaradan kaltaisista yksittäisistä rakenteista toiminnallisesti tarpeettomia. Edelleen muistuttajat katsovat, että lupahakemusta tulee tarkastella VL mukaisessa intressivertailussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa siten, että ratkaisu kattaa koko vesiyhteyden jatkuvuuden ja käytettävyyden. Nykyinen hakemus ei

muistuttajien mielestä täytä VL tarkoitusta tai lupapäätöksen velvoitteita.

Jämsä katsoo, että VL tarkoituksena ei ole synnyttää luvanhaltijoille sellaisia pysyviä velvoitteita, joita ei voitaisi asianmukaisilla lupamenettelyillä purkaa tai muuttaa. Jämsä katsoo, että lupaharkinta tulee tehdä VL:ssa lupaharkinnalle asetettujen edellytysten mukaisesti myös intressivertailun osalta.

10. Muistuttajat katsovat, että nyt haettavasta hankkeesta tulisi tehdä ympäristövaikutusten arviointi ja lupaviranomaisen tulisi arvioida suostumusten sitovuutta nykyisessä tilanteessa. Edelleen muistuttajat katsovat, että Jämsän tulisi esittää uudet suostumukset tai vaihtoehtoisesti lupaviranomaisen tulisi määrätä Jämsälle korvauksia edunmenetyksistä VL 13:7 mukaisesti.

Jämsä toteaa, että muistuttajat viittaavat muistutuksessaan vanhoihin suostumuksiin, jotka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000-luvun alkupuolella. Lupa on ollut lainvoimainen ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta. Jämsä katsoo, että vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Jämsä myös katsoo, että sillä ei ole velvollisuutta hankkia käyttöoikeutta tarvittaviin alueisiin yksityisoikeudellisin suostumuksin tai sopimuksin, vaan lupaviranomainen voi myöntää käyttöoikeuden tarvittaviin alueisiin, mikäli VL 3:4 ja VL 2:13 mukaiset edellytykset käyttöoikeuden myöntämiseen täyttyvät. Jämsä myös katsoo, että mahdollisista kiinteistönomistajille aiheutuneista edunmenetyksistä tulee määrätä korvaukset VL 13:7 mukaisesti, jossa tulee huomioida myös hankkeen toteuttamisesta aiheutuneet hyödyt.

Jämsä edelleen katsoo, että nyt haettavan hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu osana lupahakemusta Ramboll Oy:n vesiluontoon perehtyneiden asiantuntijoiden toimesta. Jämsä katsoo, että hankkeesta ei tule aiheuttamaan sellaista ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017, YVAL) tarkoitettua haittaa, että lupaviranomaisen tulisi edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä kyseessä olevassa hankkeessa. YVAL liitteessä 1 on esitetty hankkeet, jotka edellyttävät ympäristövaikutusten arviointia. Lisäksi YVAL 2 luvussa säädetään arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa. Menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa tekee päätöksen valtion lupa- ja valvontavirasto, joka toimii myös vesitaloushankkeiden valvontaviranomaisena. Jämsä toteaa, että vesitaloushankkeiden maakunnallinen valvontaviranomainen (aiemmin Keski-Suomen ELY-keskus) on tietoinen Jämsän hakemuksesta, eikä ole missään vaiheessa edellyttänyt YVAL mukaisen arvioinnin toteuttamista.

- 11. Muistuttajat katsovat, että Jämsä pyrkii hakemuksellaan laillistamaan luvattomat ja keskeneräiset rakenteet, eivätkä pidä menettelyä hyväksyttävänä hallintopakkopäätöksen tai VL periaatteiden valossa. Muistuttajat katsovat, että lupaviranomaisen on varmistettava, ettei lupajärjestelmä romutu Jämsän toiminnan jälkikäteisellä hyväksynnällä.** Jämsä toistaa jo aikaisemmin esittämänsä näkemyksen siitä, että VL sallii luvan muuttamisen ja uuden luvan hakemisen. Jämsä on toiminut hallintopakkopäätöksen mukaisesti ja noudattanut lupaviranomaisen ja Vaasan HAO:n hankkeen eri vaiheissa asiassa antamaa ohjausta.
- 12. Muistuttajat vaativat, että lupaviranomainen hylkää Jämsän hakemuksen asiassa. Hakemus ei täytä hallintopakkopäätöksen ehtoja, eikä VL lupakriteerejä. Lisäksi muistuttajat pyytävät, että lupaviranomainen käynnistää uhkasakon tuomitsemista koskevan menettelyn.** Jämsä katsoo, että muistuttajat eivät ole esittäneet muistutuksessaan mitään sellaista, minkä perusteella lupahakemus tulisi hylätä tai uhkasakon tuomitsemista koskeva menettely käynnistää. Muistuttajien esittämiin perusteluihin on otettu kantaa edellä kohdissa 1–11.

Himos Yhtiöt Oy ja Himos-Huippu Oy edustajanaan G sekä muistuttajat G ja E ovat jättäneet muistutuksen.

Muistutukset ovat sisällöltään identtisiä, minkä vuoksi niihin vastataan samalla kertaa.

- 1. Muistuttajat katsovat, että VL 2 luvun 13 §:ää tulisi tulkita siten, että lupa raukeaisi, mikäli vesitaloushankkeessa oleellisesti poikettaisiin siitä, mitä luvassa on määrätty. Muistuttajat katsovat, että VL 2:13 estäisi sen, että luvan haltija toteuttaisi hankkeen oleellisesti lupamääräyksistä poiketen ilman uutta lupakäsittelyä ja vaikutusarviointia. Muistuttajat katsovat edelleen, että vireillä oleva hakemus ei täyttäisi hallintopakkopäätöksen edellytyksiä tai toteuttaisi alkuperäistä vesitalouslupaa, minkä vuoksi Jämsä rikkoisi hallintopakkomääräyksen velvoitteita. Muistuttajat katsovat edelleen, että VL 2 luvun 13 §:ää tulisi tulkita siten, että vesitalouslupa raukeaa sillä perusteella, että hanke on jäänyt Jämsältä kesken. Lisäksi muistuttajat katsovat, että lupaviranomaisen tulisi ryhtyä hallintopakkopäätöksen mukaisiin toimiin.**

Jämsä katsoo, että tähän mennessä toteutetut toimenpiteet on tehty lupamääräyksiä noudattaen. Kysymys ei siis ole lupaehtojen vastaisesti toteutetuista toimenpiteistä. Jämsä katsoo edelleen, että VL sallii luvan muuttamisen ja uuden luvan hakemisen. Jämsä on toiminut

hallintopakkopäätöksen mukaisesti ja noudattanut lupaviranomaisen ja Vaasan HAO:n hankkeen eri vaiheissa antamaa ohjausta.

Jämsä katsoo toisin kuin muistuttajat, että muutoksen hakeminen vesitalousluvan mukaiseen toteutukseen ei aiheuta yksiselitteisesti luvan raukeamista. Hankkeen keskeyttämisessä on kysymys siitä, että toiminnanharjoittaja tekee muutoksia luvanvaraiseen toimintaansa. Itse lupapäätös ei muutosten vaikutuksesta lakkaa olemasta voimassa. Mikäli on kysymys keskivedenkorkeuteen vaikuttavasta hankkeesta, hankkeen keskeyttäminen edellyttää viranomaisen lupaa. Muunlainen keskeytys ei edellytä lupaviranomaisen lupaa.

Jämsä katsoo, että määräaikainen lupa raukeaa määräajan kuluttua ja toistaiseksi voimassa oleva lupa raukeaa, mikäli lupapäätöksessä edellytetyt toimenpiteet ei ole toteutettu olennaisilta osin. Luvan rauettamista koskeva VL säännökset eivät estä muutoksen hakemista vesitalouslupaan tai uuden luvan hakemista.

Jämsä katsoo, että alkuperäisen luvan rauettamiselle ei ole perusteita, koska hanke on toteutettu olennaisin osin luvan mukaisesti ja asiaa rasittaa voimassa oleva hallintopakkopäätös. Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että luvan rauettaminen on käsillä, edellyttää luvan rauettaminen Jämsän näkemyksen mukaisesti hallintopakkopäätöksen purkamista ja rauettamisen käsittelemistä VL 3:24–25 mukaisesti.

2. Muistuttajat katsovat, että alkuperäinen hanke ei ole toteuttamiskelvoton. Edelleen muistuttajat katsovat, että yksipuolinen päätös ei voi antaa perustetta hallintopakkopäätöksen kiertämiseen.

Jämsä katsoo, että vesilain järjestelmä ei kiellä luvan haltijaa hakemasta muutosta lupaan tai uutta lupaa. Jämsä katsoo, että käsiteltävänä olevalla lupahakemuksella ei kierretä hallintopakkopäätöstä. Jämsä on päättänyt hakea muutosta alkuperäiseen lupaan ja noudattanut sekä lupaviranomaisen että Vaasan hallinto-oikeuden ohjausta asiassa.

3. Muistuttajat katsovat, että uusi hakemus on yritys mitätöidä hallintopakkopäätös.

Vesitalousluvan haltijalla on oikeus hakea muutosta lupaan tai uutta lupaa. VL mukainen menettely valitaan lupaviranomaisessa arvioimalla hankkeen vaikutusten syvällisyyttä. Lupamenettelyn valinta on oikeusharkintaista ja toimivalta asiassa kuuluu lupaviranomaiselle.

4. Muistuttajat huomauttavat, että hankkeen tavoite on oleellisesti muuttunut.

Jämsä on hakemassa muutosta alkuperäisen vesitalousluvan ja muutoslupien mukaiseen tilanteeseen. Nyt käsillä olevalla vesitalouslupahakemuksella Jämsä toimii hallintopakossa asetetun

velvoitteen mukaisesti. Vesitalouslupahakemuksen mukaisesti tavoitteena on parantaa kalaston liikkumista ja mahdollistaa pienveneiden (soutuveneet, kanootit, kajakit) kulku Päijänteen ja Patalahden välillä. Hanke parantaa Patajoen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

- 5. Muistuttajat toteavat, että lupahakemuksessa rakenteita sijoittuu kiinteistöille, joiden omistajien kanssa ei ole tehty pysyviä käyttöoikeussopimuksia. Muistuttaja katsoo edelleen, että korvausarviot perustuvat yksipuolisiin oletuksiin siitä, että hankkeesta ei aiheudu haittaa.**

Jämsä toteaa kuten edellä, että uuden lupahakemuksen tilanteessa rakenteiden sijoittamisen edellyttämät käyttöoikeudet tullaan ratkaisemaan osana lupaharkintaa vesilain (587/2011, VL) 2:13 mukaisesti. VL 3 luvun 4 §:n 4 momentissa, säädetään, millä keinoin hakija voi osoittaa oikeutensa vesitaloushankkeen toteuttamisessa tarvittaviin alueisiin. Käyttöoikeus vesitaloushankkeessa tarvittaviin alueisiin voidaan osoittaa omistamisella, omistajan luvan hakijalle luovuttamalla käyttöoikeudella sekä luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus hankitaan. Lisäksi viranomainen voi myöntää käyttöoikeuden vesitalousluvan hakijalle VL 2 luvun mukaisin menettelyin. Jämsän kaupunki katsoo, että se ei ole sidottu käyttöoikeuden hankkimiseen suostumuksin tai yksityisoikeudellisin sopimuksin, vaan Jämsällä on VL 3:4.4 mukaiset mahdollisuudet osoittaa tai hankkia käyttöoikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin.

Jämsä on katsonut jo lupaa hakiessaan, että mahdolliset korvauskysymykset tulee ratkaista osana lupaharkintaa VL 13 luvun mukaisesti. Yksityisten hyötyjen ja menetysten arvioimisesta säädetään VL 3 luvun 7 §:ssä ja korvattavasta edunmenetyksestä VL 13 luvun 9 §:ssä.

5.1 Muistuttajat katsovat, että vanhaan lupaan kohdistuvia muistutuksia ei voida käyttää uudessa lupahakemuksessa.

Muistuttajat viittaavat muistutuksissaan vanhoihin suostumuksiin, jotka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000-luvun alkupuolella. Lupa on ollut lainvoimainen ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta. Jämsä katsoo, että vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Koska uudessa lupahakemuksessa on kysymys tiettyjen vanhan luvan perusteella rakennettujen rakenteiden pysyttämisestä, vanhat suostumukset on esitetty lupahakemuksen liitteenä osoittamaan kiinteistöjen omistajien myöntämiä käyttöoikeuksia 2000-luvun alkupuolella toteutettuihin toimenpiteisiin.

Niin kuin edellä on todettu, Jämsä katsoo, että sillä ei ole velvollisuutta hankkia käyttöoikeutta tarvittaviin alueisiin yksityisoikeudellisin suostumuksin tai sopimuksin, vaan lupaviranomainen voi myöntää käyttöoikeuden tarvittaviin alueisiin, mikäli VL 3:4 ja VL 2:13 mukaiset edellytykset käyttöoikeuden myöntämiseen täyttyvät.

5.2 Muistuttajat huomauttavat, että Vanhanselän Osakaskunnan kanssa solmittu vuokrasopimus ei ole hakemuksen liitteenä, eikä osakaskunnan kokouksen pöytäkirjanote olisi riittävä osoitus pysyvästä käyttöoikeudesta. Edelleen muistuttajat toteavat, että osakaskunnan tulisi tehdä nimenomainen päätös pidempiaikaisesta vuokraamisesta tai alueen myynnistä.

Jämsä toteaa, että vuokrasopimus toimitetaan lupaviranomaiselle. Jämsä toteaa myös, että VL 3:4.4 mukaan pysyvä käyttöoikeus alueeseen voidaan osoittaa myös luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus tullaan hankkimaan. Tällaiseksi luotettavaksi selvitykseksi on katsottava osakaskunnan päätös alueen vuokraamisesta.

Jämsä toteaa edelleen, että vesilain järjestelmässä vuokrasopimukset on katsottu päteviksi osoituksiksi pysyvästä käyttöoikeudesta. Myös lupa-aikaa lyhyemmäksi ajaksi solmitut vuokrasopimukset on katsottu päteviksi, koska mm. toistaiseksi voimassa olevat maanvuokrasopimukset voidaan purkaa maanvuokralain mukaisten edellytysten täytyessä.

Lupaviranomaisen on tarvittaessa mahdollista tehdä VL 17:8 nojalla käyttöoikeutta koskeva täydentävä ratkaisu tai käyttöoikeutta voidaan jatkaa sopimuksin. Luvan myöntämisedellytyksiä harkitessa ratkaiseva ajankohta on lupahakemuksen ajankohta ja lupahakemuksen mukainen tilanne. Jämsä myös toteaa, että Vanhanselän Osakaskunnan kanssa tehdyn vuokrasopimuksen ehdon 3 mukaisesti Jämsällä on etuoikeus vuokrakauden päättyessä saada alue välittömästi uudelleen vuokralle samaan käyttötarkoitukseen. Jämsä toteaa edelleen, että vuokrasopimuksen kohdan 10 mukaisesti Jämsällä on sopimuksen perusteella oikeus hakea kaikki Patajoen kanavahankkeen loppuunsaattamiseksi tarvittavat vuokra-alueita koskevat viranomaisluvut.

5.3 Muistuttajat huomauttavat, että alkuperäisiin suostumuksiin on merkitty rakenteellisia vastikkeita, joiden perusteella suostumusten antaneille on luvattu konkreettisia hyötyjä. Muistuttajat katsovat, että näiden hyötyjen toteutumatta jääminen tarkoittaisi suostumusten ja siten käyttöoikeuden voimassa olon peruuntumista. Muistuttajat toteavat, että suostumusten puuttuessa käyttöoikeus tulee ratkaista viranomaisen toimesta ja samalla ottaa kantaa edunmenetyksiin VL 13:7 mukaisesti. Muistuttajat katsovat, että korvauksia tulisi myöntää myös hyötyjen toteuttamatta jäämisestä ja että hyötylupaukset muodostaisivat arvon, joka olisi korvattava, mikäli näitä rakenteellisia vastikkeita ei olisi toteutettu tai niistä asianmukaisesti luovuttu. Muistuttajat pyytävät, että lupaviranomainen arvioi suostumusten pätevyyden VL 2:13 perusteella ottaen huomioon niihin liittyneet rakenteelliset vastikkeet ja määräisi tarpeellisin osin korvaukset VL 13:7 mukaisesti.

Jämsä toteaa kuten edellä, että suostumuksen liitännäisten sitovuudessa on kysymys siitä, onko Jämsän ja suostumusten antajien välille syntynyt kuntaa sitova yksityisoikeudellinen sopimus. Suostumus on vain maanomistajien allekirjoittama. Koska kiinteistön omistajien suostumukset on hankittu hankkeen toteuttamista varten, eivätkä erillisvelvoitteet liity suoraan hankkeen toteuttamiseen, ne tulee tulkita erillisiksi sopimussuorituksiksi tai haitan korvauksiksi.

Erillisvelvoitteiden sitovuutta tulee arvioida mm. sillä perusteella, onko suostumuksista neuvotelleella henkilöllä ollut toimivalta tehdä sitovia päätöksiä kaupungin puolesta. Lähtökohtaisesti näistä erillisvelvoitteista olisi tullut tehdä erilliset hallintopäätökset toimivaltaisessa viranomaisessa, jotta niistä olisi tullut kaupunkia sitovia.

Jämsä katsoo edelleen, että nyt kysymyksessä olevassa lupaharkinnassa ei tule ottaa huomioon tai ratkaista vanhaan lupaan kohdistuvien suostumusten liitännäisten sitovuutta erityisesti niissä tilanteissa, joissa alkuperäisen luvan mukaisessa hankkeessa ennakoidut haitat eivät ole toteutuneet, eivätkä tule toteutumaan myöskään nyt haetun luvan mukaisessa hankkeessa. Jämsän velvoittaminen liitännäisten tai rakenteellisten vastikkeiden korvaamiseen tilanteessa, jossa ennakoitua haittaa ei ole syntynyt tai tule syntymään, tuottaisi kohtuutonta etua suostumuksen antaneille.

Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että edunmenetyksiä tulee maksettavaksi. Edunmenetysten arvioinnissa tulee ottaa huomioon, mitä VL 13 luvun 9 §:ssä säädetään korvattavista edunmenetyksistä.

- 6. Muistuttajat tuovat esiin muistutuksessaan, että Himoksen kehitys on lisännyt pienvenekanavan yleistä tarvetta. Muistuttajat katsovat, että intressivertailussa tulisi huomioida Himoksen alueen kasvu, matkailullinen merkitys ja matkailijoiden kiinnostus vesistöihin perustuvaan virkistyskäyttöön. Hankkeella olisi muistuttajien näkemyksen mukaan laajaa alueellista merkitystä ja alkuperäisen luvan mukaisten toimenpiteiden vaikutukset maanomistajien oikeuksiin olisivat rajattuja tai lupamääräyksillä hallittavia.**

Jämsä toteaa, että intressivertailun tekee lupaviranomainen VL 3.4.1 mukaisesti. Intressivertailussa huomioidaan, mitä säädetään VL 3:7:ssä. Intressivertailussa huomioidaan mitä hakemuksessa on esitetty, mutta myös muu asiassa annettu tai hankittu selvitys.

Jämsä katsoo, että VL:n korvausjärjestelmä ei tunnista hankkeen toteuttamiseen perustuvaa odotusarvoista edunmenetystä, eikä lupaharkinnan intressivertailussa tule antaa painoarvoa esimerkiksi tulevaisuudessa tapahtuville odotusarvoisille liiketaloudellisille hyödyille tai työllisyysvaikutuksille. Myös muita hankkeesta aiheutuvia hyötyjä tulee ottaa VL mukaisessa intressivertailussa huomioon varsin rajatusti. Jämsän näkemys on, että intressivertailu tulee lupaviranomaisessa toteuttaa voimassa olevaa VL laintulkintaa noudattaen

- 7. Muistuttajat toteavat, että Patajoen pienveneväylän alueella on voimassa oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jossa Patajoki on merkitty kaavamerkinnällä LV-3. Muistuttajat katsovat, että kaavamerkintä vahvistaa sen, että on olemassa yleinen intressi vesiliikenteen kehittämiseen ja hankkeen toteuttaminen alkuperäisen luvan mukaisena palvelisi kaavan mukaista maankäyttötarkoitusta. Muistuttajat katsovat, että kaavamerkinnän tulisi ohjata lupaviranomaisen harkintaa hankkeen tarpeellisuudesta ja luvan edellytyksistä. Muistuttajat katsovat, että uuden luvan mukainen toteutus olisi ristiriidassa kaavamerkinnän kanssa.**

Jämsä toteaa, että muistuttajat viittaavat Himoksen osayleiskaavaan, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.1999 § 49. Kyseessä olevan osayleiskaavan kaavamääräyksissä kaavamerkinnällä LV-3 tarkoitetaan

- LV-3 - Vesiliikenteen alue /väyläalue: Alue varataan kunnostettavaa vesiväylää varten.

Jämsä katsoo, että osayleiskaavassa tai kaavamääräyksissä ei ole asetettu kunnostettavalle vesiväylälle kriteereitä / tasoa. Jämsän näkemys on, että myös nykyisen lupahakemuksen mukaiset toimenpiteet ovat vesiväylän kunnostamista.

Lisäksi Jämsä toteaa, että Patajoen pienveneväylän alueelle on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 23.9.2013 § 67 Himoksen osayleiskaavan muutos- ja laajennus, Osa-alue 6, josta muistuttajien toteama LV-3 merkintä puuttuu.

Pienveneväylän alueella on kaavamerkinnot V, A, RA ja LS.

Kaavamääräyksissä merkinnot selitetään seuraavasti:

- V – Virkistysalue: Aluetta suunniteltaessa on luotava yhtenäinen virkistysalue ja - reittiverkosto. Reittien sijoittelussa tulee huomioida alueen luonto- ja maisema-arvot. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa pienimuotoista virkistystä ja matkailua palvelevia rakennuksia, rakenteita ja ohjelmapisteitä sekä alueen käytön edellyttämien teiden ja reittiverkostojen rakentaminen. Rakennelmat on toteutettava siten, että ne sopeutuvat hyvin ympäröivään maisemaan ja maastonmuotoihin.
- A – Asuntoalue: Alueelle saa rakentaa pysyvää pientaloasutusta sekä maatalouteen liittyviä rakennuksia. Aluetehokkuus, asumiseen liittyvän rakentamisen osalta enintään $e=0,1$.
- RA – Loma-asuntoalue: Alue varataan loma-asutusta varten. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksi kerroksisen loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m²
- LS – Satama-alue: Alueelle saa sijoittaa satamatoimintoja tukevia laitureita ja rakennelmia sekä matkailua, majoitusta ja muuta toimintaa palvelevia rakennuksia.

Jämsän näkemys on, että kaavojen pätevyysjärjestys ratkaistaan ensisijaisesti kaavahierarkian perusteella. Koska molemmat kaavat ovat osayleiskaavoja, Jämsä katsoo, että pätevyysjärjestyksen ratkaisemisessa tulee soveltaa periaatetta, jonka mukaisesti uudempi kaava kumoaa vanhemman.

8. Muistuttajat katsovat, että lupahakemuksen sisältämän metallisen rullaradan rakentamista ei ole selvitetty riittävästi lupahakemuksessa, eikä tarvittavia suunnittelu- tai turvallisuusasiakirjoja ole esitetty lupahakemuksen liitteenä.

Jämsä toteaa, että rullaradan tarkempi rakennesuunnittelu tehdään myöhemmin hankkeen toteutuksen yhteydessä.

Vesitalouslupahakemuksen valmistelun yhteydessä rullaradan rakenteita ja turvallisuuteen liittyviä näkökohtia on selvitetty potentiaalisten toimittajien kanssa. Selvitystyön yhteydessä on päästy käsitykseen, että turvallisen ja toimivan rullaradan rakentaminen on mahdollista. Jämsä toteaa edelleen, että rullaradan käyttäjien ja alusten/veneiden

moninaisuus pyritään ottamaan huomioon rakenteissa ja käyttäjien ohjeistuksessa

- 9. Muistuttajat katsovat, että uuden hakemuksen mukainen lupa tarkoittaa Patajoen uoman umpeen kasvamista, mikä tekee pohjapadon ja rullaradan kaltaisista yksittäisistä rakenteista toiminnallisesti tarpeettomia. Edelleen muistuttajat katsovat, että lupahakemusta tulee tarkastella VL mukaisessa intressivertailussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa siten, että ratkaisu kattaa koko vesi yhteyden jatkuvuuden ja käytettävyyden. Nykyinen hakemus ei muistuttajien mielestä täytä VL tarkoitusta tai lupapäätöksen velvoitteita.**

Jämsä katsoo, että VL tarkoituksena ei ole synnyttää luvanhaltijoille sellaisia pysyviä velvoitteita, joita ei voitaisi asianmukaisilla lupamenettelyillä purkaa tai muuttaa. Jämsä katsoo, että lupaharkinta tulee tehdä VL:ssa lupaharkinnalle asetettujen edellytysten mukaisesti myös intressivertailun osalta.

- 10. Muistuttajat katsovat, että nyt haettavasta hankkeesta tulisi tehdä ympäristövaikutusten arviointi ja lupaviranomaisen tulisi arvioida suostumusten sitovuutta nykyisessä tilanteessa. Edelleen muistuttajat katsovat, että Jämsän tulisi esittää uudet suostumukset tai vaihtoehtoisesti lupaviranomaisen tulisi määrätä Jämsälle korvauksia edunmenetyksistä VL 13:7 mukaisesti.**

Jämsä toteaa, että muistuttajat viittaavat muistutuksessaan vanhoihin suostumuksiin, jotka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000-luvun alkupuolella. Lupa on ollut lainvoimainen ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta. Jämsä katsoo, että vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Jämsä myös katsoo, että sillä ei ole velvollisuutta hankkia käyttöoikeutta tarvittaviin alueisiin yksityisoikeudellisin suostumuksin tai sopimuksin, vaan lupaviranomainen voi myöntää käyttöoikeuden tarvittaviin alueisiin, mikäli VL 3:4 ja VL 2:13 mukaiset edellytykset käyttöoikeuden myöntämiseen täyttyvät. Jämsä myös katsoo, että mahdollisista kiinteistönomistajille aiheutuneista edunmenetyksistä tulee määrätä korvaukset VL 13:7 mukaisesti, jossa tulee huomioida myös hankkeen toteuttamisesta aiheutuneet hyödyt.

Jämsä edelleen katsoo, että nyt haettavan hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu osana lupahakemusta Ramboll Oy:n vesiluontoon perehtyneiden asiantuntijoiden toimesta. Jämsä katsoo, että hankkeesta ei tule aiheuttamaan sellaista ympäristövaikutusten

arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017, YVAL) tarkoitettua haittaa, että lupaviranomaisen tulisi edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä kyseessä olevassa hankkeessa. YVAL liitteessä 1 on esitetty hankkeet, jotka edellyttävät ympäristövaikutusten arviointia. Lisäksi YVAL 2 luvussa säädetään arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa. Menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa tekee päätöksen valtion lupa- ja valvontavirasto, joka toimii myös vesitaloushankkeiden valvontaviranomaisena. Jämsä toteaa, että vesitaloushankkeiden maakunnallinen valvontaviranomainen (aiemmin Keski-Suomen ELY-keskus) on tietoinen Jämsän hakemuksessa, eikä ole missään vaiheessa edellyttänyt YVAL mukaisen arvioinnin toteuttamista.

- 11. Muistuttajat katsovat, että Jämsä pyrkii hakemuksellaan laillistamaan luvattomat ja keskeneräiset rakenteet, eivätkä pidä menettelyä hyväksyttävänä hallintopakkopäätöksen tai VL periaatteiden valossa. Muistuttajat katsovat, että lupaviranomaisen on varmistettava, ettei lupajärjestelmä romutu Jämsän toiminnan jälkikäteisellä hyväksynnällä.** Jämsä toistaa jo aikaisemmin esittämänsä näkemyksen siitä, että VL sallii luvan muuttamisen ja uuden luvan hakemisen. Jämsä on toiminut hallintopakkopäätöksen mukaisesti ja noudattanut lupaviranomaisen ja Vaasan HAO:n asiassa antamaa ohjausta.

- 12. Muistuttajat vaativat, että lupaviranomainen hylkää Jämsän hakemuksen asiassa. Hakemus ei täytä hallintopakkopäätöksen ehtoja, eikä VL lupakriteerejä. Lisäksi muistuttajat pyytävät, että lupaviranomainen käynnistää uhkasakon tuomitsemista koskevan menettelyn.**

Jämsä katsoo, että muistuttajat eivät ole esittäneet muistutuksessaan mitään sellaista, minkä perusteella lupahakemus tulisi hylätä tai uhkasakon tuomitsemista koskeva menettely käynnistää. Muistuttajien esittämiin perusteluihin on otettu kantaa edellä kohdissa 1–11.

Muistuttaja I ja J sekä muistuttaja I valtakirjalla muistuttajien K, L, F, Rakennusliike Lahtinen Oy, M, N, O, P ja Q puolesta ovat jättäneet muistutuksen.

- 1. Muistuttajat katsovat, että VL 2 luvun 13 §:ää tulisi tulkita siten, että lupa raukeaisi, mikäli vesitaloushankkeessa oleellisesti poikettaisiin siitä, mitä luvassa on määrätty. Muistuttajat katsovat, että VL 2:13 estäisi sen, että luvan haltija toteuttaisi hankkeen oleellisesti lupamääräyksistä poiketen ilman uutta lupakäsittelyä ja vaikutusarviointia. Muistuttajat katsovat edelleen, että vireillä oleva hakemus ei täyttäisi hallintopakkopäätöksen edellytyksiä tai toteuttaisi alkuperäistä vesitalouslupaa, minkä vuoksi Jämsä rikkoisi hallintopakkomääräyksen velvoitteita. Muistuttajat katsovat edelleen, että VL 2 luvun 13 §:ää tulisi tulkita siten, että vesitalouslupa raukeaa sillä perusteella, että hanke on jäänyt Jämsältä**

kesken. Lisäksi muistuttajat katsovat, että lupaviranomaisen tulisi ryhtyä hallintopakkopäätöksen mukaisiin toimiin.

Jämsä katsoo, että tähän mennessä toteutetut toimenpiteet on tehty lupamääräyksiä noudattaen. Kysymys ei siis ole lupaehtojen vastaisesti toteutetuista toimenpiteistä. Jämsä katsoo edelleen, että VL sallii luvan muuttamisen ja uuden luvan hakemisen. Jämsä on toiminut hallintopakkopäätöksen mukaisesti ja noudattanut lupaviranomaisen ja Vaasan HAO:n asiassa hankkeen eri vaiheissa antamaa ohjausta.

Jämsä katsoo toisin kuin muistuttajat, että muutoksen hakeminen vesitalousluvan mukaiseen toteutukseen ei aiheuta yksiselitteisesti luvan raukeamista. Hankkeen keskeyttämisessä on kysymys siitä, että toiminnanharjoittaja tekee muutoksia luvanvaraiseen toimintaansa. Itse lupapäätös ei muutosten vaikutuksesta lakkaa olemasta voimassa. Mikäli on kysymys keskivedenkorkeuteen vaikuttavasta hankkeesta, hankkeen keskeyttäminen edellyttää viranomaisen lupaa. Muunlainen keskeytys ei edellytä lupaviranomaisen lupaa.

Jämsä katsoo, että määräaikainen lupa raukeaa määräajan kuluttua ja toistaiseksi voimassa oleva lupa raukeaa, mikäli lupapäätöksessä edellytetyt toimenpiteet ei ole toteutettu olennaisilta osin. Luvan rauettamista koskeva VL säännökset ei estä muutoksen hakemista vesitalouslupa tai uuden luvan hakemista.

Jämsä katsoo, että alkuperäisen luvan rauettamiselle ei ole perusteita, koska hanke on toteutettu olennaisin osin luvan mukaisesti ja asiaa rasittaa voimassa oleva hallintopakkopäätös. Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että luvan rauettaminen on käsillä, edellyttää luvan rauettaminen hallintopakkopäätöksen purkamista ja rauettamisen käsittelemistä VL 3:24–25 mukaisesti.

- 2. Muistuttajat katsovat, että alkuperäinen hanke ei ole toteuttamiskelvoton. Edelleen muistuttajat katsovat, että yksipuolinen päätös ei voi antaa perustetta hallintopakkopäätöksen kiertämiseen.**
- Jämsä katsoo, että vesilain järjestelmä ei kiellä luvan haltijaa hakemasta muutosta lupaan tai uutta lupaa. Jämsä katsoo, että käsiteltävänä olevalla lupahakemuksella ei kierretä hallintopakkopäätöstä. Jämsä on päättänyt hakea muutosta alkuperäiseen lupaan ja noudattanut sekä lupaviranomaisen että Vaasan hallinto-oikeuden ohjausta asiassa.

- 3. Muistuttajat katsovat, että uusi hakemus on yritys mitätöidä hallintopakkopäätös.**

Vesitalousluvan haltijalla on oikeus hakea muutosta lupaan tai uutta lupaa. VL mukainen menettely valitaan lupaviranomaisessa arvioimalla hankkeen vaikutusten syvällisyyttä. Lupamenettelyn valinta on oikeusharkintaista ja toimivalta asiassa kuuluu lupaviranomaiselle.

4. Muistuttajat huomauttavat, että hankkeen tavoite on oleellisesti muuttunut.

Jämsä on hakemassa muutosta alkuperäisen vesitalousluvan ja muutoslupien mukaiseen tilanteeseen. Nyt käsillä olevalla vesitalouslupahakemuksella Jämsä toimii hallintopakossa asetetun velvoitteen mukaisesti. Vesitalouslupahakemuksen mukaisesti tavoitteena on parantaa kalaston liikkumista ja mahdollistaa pienveneiden (soutuveneet, kanootit, kajakit) kulku Päijänteen ja Patalahden välillä. Hanke parantaa Patajoen virkistyskäyttömahdollisuuksia.

5. Muistuttajat toteavat, että lupahakemuksessa rakenteita sijoittuu kiinteistöille, joiden omistajien kanssa ei ole tehty pysyviä käyttöoikeussopimuksia. Muistuttaja katsoo edelleen, että korvausarviot perustuvat yksipuolisiin oletuksiin siitä, että hankkeesta ei aiheudu haittaa.

Jämsä toteaa kuten edellä, että uuden lupahakemuksen tilanteessa pohjapatorakenteen sijoittamisen edellyttämä käyttöoikeus tullaan ratkaisemaan osana lupaharkintaa vesilain (587/2011, VL) 2:13 mukaisesti. VL 3 luvun 4 §:n 4 momentissa, säädetään, millä keinoin hakija voi osoittaa oikeutensa vesitaloushankkeen toteuttamisessa tarvittaviin alueisiin. Käyttöoikeus vesitaloushankkeessa tarvittaviin alueisiin voidaan osoittaa omistamisella, omistajan luvan hakijalle luovuttamalla käyttöoikeudella sekä luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus hankitaan. Lisäksi viranomaisen voi myöntää käyttöoikeuden vesitalousluvan hakijalle VL 2 luvun mukaisin menettelyin. Jämsän kaupunki katsoo, että se ei ole sidottu käyttöoikeuden hankkimiseen suostumuksin tai yksityisoikeudellisin sopimuksin, vaan Jämsällä on VL 3:4.4 mukainen oikeus osoittaa tai hankkia käyttöoikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin.

Jämsä on katsonut jo lupaa hakiessaan, että mahdolliset korvauskysymykset tulee ratkaista osana lupaharkintaa VL 13 luvun mukaisesti. Yksityisten hyötyjen ja menetysten arvioimisesta säädetään VL 3 luvun 7 §:ssä ja korvattavasta edunmenetyksestä VL 13 luvun 9 §:ssä.

5.1 Muistuttajat katsovat, että vanhaan lupaan kohdistuvia muistutuksia ei voida käyttää uudessa lupahakemuksessa.

Muistuttaja viittaa muistutuksessaan vanhoihin suostumuksiin, jotka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000-luvun alkupuolella. Lupa on ollut lainvoimainen ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista

alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta. Jämsä katsoo, että vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Koska uudessa lupahakemuksessa on kysymys tiettyjen vanhan luvan perusteella rakennettujen rakenteiden pysyttämisestä, vanhat suostumukset on esitetty lupahakemuksen liitteenä osoittamaan kiinteistöjen omistajien myöntämiä käyttöoikeuksia 2000-luvun alkupuolella toteutettuihin toimenpiteisiin.

Niin kuin edellä on todettu, Jämsä katsoo, että sillä ei ole velvollisuutta hankkia käyttöoikeutta tarvittaviin alueisiin yksityisoikeudellisin suostumuksin tai sopimuksin, vaan lupaviranomainen voi myöntää käyttöoikeuden tarvittaviin alueisiin, mikäli VL 3:4 ja VL 2:13 mukaiset edellytykset käyttöoikeuden myöntämiseen täyttyvät.

5.2 Muistuttajat huomauttavat, että Vanhanselän Osakaskunnan kanssa solmittu vuokrasopimus ei ole hakemuksen liitteenä, eikä osakaskunnan kokouksen pöytäkirjanote olisi riittävä osoitus pysyvästä käyttöoikeudesta. Edelleen muistuttajat toteavat, että osakaskunnan tulisi tehdä nimenomainen päätös pidempiaikaisesta vuokraamisesta tai alueen myynnistä.

Jämsä toteaa, että vuokrasopimus toimitetaan lupaviranomaiselle. Jämsä toteaa myös, että VL 3:4.4 mukaan pysyvä käyttöoikeus alueeseen voidaan osoittaa myös luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus tullaan hankkimaan. Tällaiseksi luotettavaksi selvitykseksi on katsottava osakunnan päätös alueen vuokraamisesta.

Jämsä toteaa edelleen, että vesilain järjestelmässä vuokrasopimukset on katsottu päteviksi osoituksiksi pysyvästä käyttöoikeudesta. Myös lupa-aikaa lyhyemmäksi ajaksi solmitut vuokrasopimukset on katsottu päteviksi, koska mm. toistaiseksi voimassa olevat maanvuokrasopimukset voidaan purkaa maanvuokralain mukaisten edellytysten täytyessä.

Lupaviranomaisen on tarvittaessa mahdollista tehdä VL 17:8 nojalla käyttöoikeutta koskeva täydentävä ratkaisu tai käyttöoikeutta voidaan jatkaa sopimuksin. Luvan myöntämisedellytyksiä harkitessa ratkaiseva ajankohta on lupahakemuksen ajankohta ja lupahakemuksen mukainen tilanne. Jämsä myös toteaa, että Vanhanselän Osakaskunnan kanssa tehdyn vuokrasopimuksen ehdon 3 mukaisesti Jämsällä on etuoikeus vuokrakauden päättyessä saada alue välittömästi uudelleen vuokralle samaan käyttötarkoitukseen. Jämsä toteaa edelleen, että vuokrasopimuksen kohdan 10 mukaisesti Jämsällä on sopimuksen perusteella oikeus hakea kaikki Patajoen kanavahankkeen

loppuunsaattamiseksi tarvittavat vuokra-aluetta koskevat viranomaisluvut.

- 5.3 **Muistuttajat huomauttavat, että alkuperäisiin suostumuksiin on merkitty rakenteellisia vastikkeita, joiden perusteella suostumusten antaneille on luvattu konkreettisia hyötyjä. Muistuttajat katsovat, että näiden hyötyjen toteutumatta jääminen tarkoittaisi suostumusten ja siten käyttöoikeuden voimassa olon peruuntumista. Muistuttajat toteavat, että suostumusten puuttuessa käyttöoikeus tulee ratkaista viranomaisen toimesta ja samalla ottaa kantaa edunmenetyksiin VL 13:7 mukaisesti. Muistuttajat katsovat, että korvauksia tulisi myöntää myös hyötyjen toteuttamatta jäämisestä ja että hyötylupaukset muodostaisivat arvon, joka olisi korvattava, mikäli näitä rakenteellisia vastikkeita ei olisi toteutettu tai niistä asianmukaisesti luovuttu. Muistuttajat pyytävät, että lupaviranomainen arvioi suostumusten pätevyyden VL 2:13 perusteella ottaen huomioon niihin liittyneet rakenteelliset vastikkeet ja määräisi tarpeellisin osin korvaukset VL 13:7 mukaisesti.**

Jämsä toteaa, että suostumuksen liitännäisten sitovuudessa on kysymys siitä, onko Jämsän ja suostumusten antajien välille syntynyt kuntaa sitova yksityisoikeudellinen sopimus. Suostumus on vain maanomistajien allekirjoittama. Koska kiinteistön omistajien suostumukset on hankittu hankkeen toteuttamista varten, eivätkä erillisvelvoitteet liity suoraan hankkeen toteuttamiseen, ne tulee tulkita erillisiksi sopimussuorituksiksi tai haitan korvauksiksi.

Erillisvelvoitteiden sitovuutta tulee arvioida mm. sillä perusteella, onko suostumuksista neuvotelleella henkilöllä ollut toimivalta tehdä sitovia päätöksiä kaupungin puolesta. Lähtökohtaisesti näistä erillisvelvoitteista olisi tullut tehdä erilliset hallintopäätökset toimivaltaisessa viranomaisessa, jotta niistä olisi tullut kaupunkia sitovia.

Jämsä katsoo edelleen, että nyt kysymyksessä olevassa lupaharkinnassa ei tule ottaa huomioon tai ratkaista vanhaan lupaan kohdistuvien suostumusten liitännäisten sitovuutta erityisesti niissä tilanteissa, joissa alkuperäisen luvan mukaisessa hankkeessa ennakoidut haitat eivät ole toteutuneet, eivätkä tule toteutumaan myöskään nyt haetun luvan mukaisessa hankkeessa. Jämsän velvoittaminen liitännäisten tai rakenteellisten vastikkeiden korvaamiseen tilanteessa, jossa ennakoitua haittaa ei ole syntynyt tai tule syntymään, tuottaisi kohtuutonta etua suostumuksen antaneille.

Mikäli lupaviranomainen kuitenkin katsoo, että edunmenetyksiä tulee maksettavaksi. Edunmenetysten arvioinnissa tulee ottaa huomioon, mitä VL 13 luvun 9 §:ssä säädetään korvattavista edunmenetyksistä.

6. **Muistuttajat tuovat esiin muistutuksessaan, että Himoksen kehitys on lisännyt pienvenekanavan yleistä tarvetta. Muistuttajat katsovat, että intressivertailussa tulisi huomioida Himoksen alueen kasvu, matkailullinen**

merkitys ja matkailijoiden kiinnostus vesistöihin perustuvaan virkistyskäyttöön. Hankkeella olisi muistuttajien näkemyksen mukaan laajaa alueellista merkitystä ja alkuperäisen luvan mukaisten toimenpiteiden vaikutukset maanomistajien oikeuksiin olisivat rajattuja tai lupamääräyksillä hallittavia.

Jämsä toteaa, että intressivertailun tekee lupaviranomainen VL 3.4.1 mukaisesti. Intressivertailussa huomioidaan, mitä säädetään VL 3:7:ssä. Intressivertailussa huomioidaan mitä hakemuksessa on esitetty, mutta myös muu asiassa annettu tai hankittu selvitys.

Jämsä katsoo, että VL:n korvausjärjestelmä ei tunnista hankkeen toteuttamiseen perustuvaa odotusarvoista edunmenetystä, eikä lupaharkinnan intressivertailussa tule antaa painoarvoa esimerkiksi tulevaisuudessa tapahtuville odotusarvoisille liiketaloudellisille hyödyille tai työllisyysvaikutuksille. Myös muita hankkeesta aiheutuvia hyötyjä tulee ottaa VL mukaisessa intressivertailussa huomioon varsin rajatusti. Jämsän näkemys on, että intressivertailu tulee lupaviranomaisessa toteuttaa voimassa olevaa VL laintulkintaa noudattaen

- 7. Muistuttajat toteavat, että Patajoen pienveneväylän alueella on voimassa oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jossa Patajoki on merkitty kaavamerkinnällä LV-3. Muistuttajat katsovat, että kaavamerkintä vahvistaa sen, että on olemassa yleinen intressi vesiliikenteen kehittämiseen ja hankkeen toteuttaminen alkuperäisen luvan mukaisena palvelisi kaavan mukaista maankäyttötarkoitusta. Muistuttajat katsovat, että kaavamerkinnän tulisi ohjata lupaviranomaisen harkintaa hankkeen tarpeellisuudesta ja luvan edellytyksistä. Muistuttajat katsovat, että uuden luvan mukainen toteutus olisi ristiriidassa kaavamerkinnän kanssa.**

Jämsä toteaa, että muistuttajat viittaavat Himoksen osayleiskaavaan, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.1999 § 49. Kyseessä olevan osayleiskaavan kaavamääräyksissä kaavamerkinnällä LV-3 tarkoitetaan

- LV-3 - Vesiliikenteen alue /väyläalue: Alue varataan kunnostettavaa vesiväylää varten.

Jämsä katsoo, että osayleiskaavassa tai kaavamääräyksissä ei ole asetettu kunnostettavalle vesiväylälle kriteereitä / tasoa. Jämsän näkemys on, että myös nykyisen lupahakemuksen mukaiset toimenpiteet ovat vesiväylän kunnostamista.

Lisäksi Jämsä toteaa, että Patajoen pienveneväylän alueelle on vahvistettu kaupunginvaltuustossa 23.9.2013 § 67 Himoksen osayleiskaavan muutos- ja laajennus, Osa-alue 6, josta muistuttajien toteama LV-3 merkintä puuttuu.

Pienveneväylän alueella on kaavamerkinnot V, A, RA ja LS.

Kaavamääräyksissä merkinnot selitetään seuraavasti:

- V – Virkistysalue: Aluetta suunniteltaessa on luotava yhtenäinen virkistysalue ja - reittiverkosto. Reittien sijoittelussa tulee huomioida alueen luonto- ja maisema-arvot. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman pohjalta toteuttaa pienimuotoista virkistystä ja matkailua palvelevia rakennuksia, rakenteita ja ohjelmapisteitä sekä alueen käytön edellyttämien teiden ja reittiverkostojen rakentaminen. Rakennelmat on toteutettava siten, että ne sopeutuvat hyvin ympäröivään maisemaan ja maastonmuotoihin.
- A – Asuntoalue: Alueelle saa rakentaa pysyvää pientaloasutusta sekä maatalouteen liittyviä rakennuksia. Aluetehokkuus, asumiseen liittyvän rakentamisen osalta enintään $e=0,1$.
- RA – Loma-asuntoalue: Alue varataan loma-asutusta varten. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksi kerroksisen loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m²
- LS – Satama-alue: Alueelle saa sijoittaa satamatoimintoja tukevia laitureita ja rakennelmia sekä matkailua, majoitusta ja muuta toimintaa palvelevia rakennuksia.

Jämsän näkemys on, että kaavojen pätevyysjärjestys ratkaistaan ensisijaisesti kaavahierarkian perusteella. Koska molemmat kaavat ovat osayleiskaavoja, Jämsä katsoo, että pätevyysjärjestyksen ratkaisemisessa tulee soveltaa periaatetta, jonka mukaisesti uudempi kaava kumoaa vanhemman.

8. Muistuttajat katsovat, että lupahakemuksen sisältämän metallisen rullaradan rakentamista ei ole selvitetty riittävästi lupahakemuksessa, eikä tarvittavia suunnittelu- tai turvallisuusasiakirjoja ole esitetty lupahakemuksen liitteenä.

Jämsä toteaa, että rullaradan tarkempi rakennesuunnittelu tehdään myöhemmin hankkeen toteutuksen yhteydessä. Vesitalouslupahakemuksen valmistelun yhteydessä rullaradan rakenteita ja turvallisuuteen liittyviä näkökohtia on selvitetty potentiaalisten toimittajien kanssa. Selvitystyön yhteydessä on päästy käsitykseen, että turvallisen ja toimivan rullaradan rakentaminen on mahdollista. Jämsä toteaa edelleen, että rullaradan käyttäjien ja alusten/veneiden moninaisuus pyritään ottamaan huomioon rakenteissa ja käyttäjien ohjeistuksessa

9. Muistuttajat katsovat, että uuden hakemuksen mukainen lupa tarkoittaa Patajoen uoman umpeen kasvamista, mikä tekee pohjapadon ja rullaradan kaltaisista yksittäisistä rakenteista toiminnallisesti tarpeettomia. Edelleen muistuttajat katsovat, että lupahakemuksesta tulee

tarkastella VL mukaisessa intressivertailussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa siten, että ratkaisu kattaa koko vesiyhteyden jatkuvuuden ja käytettävyyden. Nykyinen hakemus ei muistuttajien mielestä täytä VL tarkoitusta tai lupapäätöksen velvoitteita.

Jämsä katsoo, että VL tarkoituksena ei ole synnyttää luvanhaltijoille sellaisia pysyviä velvoitteita, joita ei voitaisi asianmukaisilla lupamenettelyillä purkaa tai muuttaa. Jämsä katsoo, että lupaharkinta tulee tehdä VL:ssa lupaharkinnalle asetettujen edellytysten mukaisesti myös intressivertailun osalta.

10. Muistuttajat katsovat, että nyt haettavasta hankkeesta tulisi tehdä ympäristövaikutusten arviointi ja lupaviranomaisen tulisi arvioida suostumusten sitovuutta nykyisessä tilanteessa. Edelleen muistuttajat katsovat, että Jämsän tulisi esittää uudet suostumukset tai vaihtoehtoisesti lupaviranomaisen tulisi määrätä Jämsälle korvauksia edunmenetyksistä VL 13:7 mukaisesti.

Jämsä toteaa, että muistuttajat viittaavat muistutuksessaan vanhoihin suostumuksiin, jotka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000-luvun alkupuolella. Lupa on ollut lainvoimainen ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta. Jämsä katsoo, että vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Jämsä myös katsoo, että sillä ei ole velvollisuutta hankkia käyttöoikeutta tarvittaviin alueisiin yksityisoikeudellisin suostumuksin tai sopimuksin, vaan lupaviranomainen voi myöntää käyttöoikeuden tarvittaviin alueisiin, mikäli VL 3:4 ja VL 2:13 mukaiset edellytykset käyttöoikeuden myöntämiseen täyttyvät. Jämsä myös katsoo, että mahdollisista kiinteistönomistajille aiheutuneista edunmenetyksistä tulee määrätä korvaukset VL 13:7 mukaisesti, jossa tulee huomioida myös hankkeen toteuttamisesta aiheutuneet hyödyt.

Jämsä edelleen katsoo, että nyt haettavan hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu osana lupahakemusta Ramboll Oy:n vesiluontoon perehtyneiden asiantuntijoiden toimesta. Jämsä katsoo, että hankkeesta ei tule aiheuttamaan sellaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annettussa laissa (252/2017, YVAL) tarkoitettua haittaa, että lupaviranomaisen tulisi edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä kyseessä olevassa hankkeessa. YVAL liitteessä 1 on esitetty hankkeet, jotka edellyttävät ympäristövaikutusten arviointia. Lisäksi YVAL 2 luvussa säädetään arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa. Menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa tekee päätöksen valtion lupa- ja valvontavirasto, joka toimii myös vesitaloushankkeiden valvontaviranomaisena. Jämsä toteaa, että vesitaloushankkeiden maakunnallinen valvontaviranomainen (aiemmin Keski-Suomen ELY-keskus)

on tietoinen Jämsän hakemuksesta, eikä ole missään vaiheessa tuonut esiin, että luvan myöntäminen voisi edellyttää arviointimenettelyn soveltamisen arvioimista tai YVAL mukaisen arvioinnin toteuttamista.

- 11. Muistuttajat katsovat, että Jämsä pyrkii hakemuksellaan laillistamaan luvattomat ja keskeneräiset rakenteet, eivätkä pidä menettelyä hyväksyttävänä hallintopakkopäätöksen tai VL periaatteiden valossa. Muistuttajat katsovat, että lupaviranomaisen on varmistettava, ettei lupajärjestelmä romutu Jämsän toiminnan jälkikäteisellä hyväksynnällä.** Jämsä toistaa jo aikaisemmin esittämänsä näkemyksen siitä, että VL sallii luvan muuttamisen ja uuden luvan hakemisen. Jämsä on toiminut hallintopakkopäätöksen mukaisesti ja noudattanut lupaviranomaisen ja Vaasan HAO:n asiassa antamaa ohjausta.

Himoksen Alueyhdistys ry on jättänyt muistutuksen

Muistutuksen on allekirjoittanut muistuttaja F. Jämsä pyytää lupaviranomaista tutkimaan, onko F:llä toimivalta yhdistyksen nimissä toimimiseen ja yhdistyksen nimen allekirjoittamiseen.

- 1. Himoksen Alueyhdistys ry muistuttaa, että hakemus ei vastaa alkuperäistä vesitalouslupaa, eikä täytä hallintopakkopäätöksen velvoitteita.** Jämsä katsoo, että vesilain järjestelmä ei kiellä luvan haltijaa hakemasta muutosta lupaan tai uutta lupaa. Jämsä katsoo, että käsiteltävänä olevalla lupahakemuksella ei kierretä hallintopakkopäätöstä. Jämsä on päättänyt hakea muutosta alkuperäisen luvan mukaiseen toteutukseen ja noudattanut sekä lupaviranomaisen että Vaasan hallinto-oikeuden hankkeen eri vaiheissa antamaa ohjausta asiassa. Lupahakemus käsitellään viranomaisessa VL mukaisesti ja sovellettava säännös valitaan hankkeen vaikutusten syvällisyyden perusteella. Sovellettavan säännöksen valinta on oikeusharkintaista ja toimivalta asiassa on lupaviranomaisella.
- 2. Himoksen Alueyhdistys muistuttaa, että hakemuksessa esitetyt suostumukset ovat vuodelta 2006 ja liittyvät aiempaan lupaan. Suostumukset eivät kata vireillä olevaa hanketta, eikä niiden perusteella voi perustaa käyttöoikeuksia. Myöskään korvauksia ei ole esitetty VL mukaisesti.**

Muistuttaja viittaa muistutuksessaan vanhoihin suostumuksiin, jotka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000–luvun alkupuolella. Lupa on ollut lainvoimainen ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta. Jämsä

katsoo, että vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Koska uudessa lupahakemuksessa on kysymys tiettyjen vanhan luvan perusteella rakennettujen rakenteiden pysyttämisestä, vanhat suostumukset on esitetty lupahakemuksen liitteenä osoittamaan kiinteistöjen omistajien myöntämiä käyttöoikeuksia 2000-luvun alkupuolella toteutettuihin toimenpiteisiin

Jämsä toteaa, että hankkeen edellyttämät käyttöoikeudet tullaan ratkaisemaan osana lupaharkintaa vesilain (587/2011, VL) 2:13 mukaisesti. VL 3 luvun 4 §:n 4 momentissa, säädetään, millä keinoin hakija voi osoittaa oikeutensa vesitaloushankkeen toteuttamisessa tarvittaviin alueisiin. Käyttöoikeus vesitaloushankkeessa tarvittaviin alueisiin voidaan osoittaa omistamisella, omistajan luvan hakijalle luovuttamalla käyttöoikeudella sekä luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus hankitaan. Lisäksi viranomainen voi myöntää käyttöoikeuden vesitalousluvan hakijalle VL 2 luvun mukaisin menettelyin. Jämsän kaupunki katsoo, että se ei ole sidottu käyttöoikeuden hankkimiseen suostumuksin tai yksityisoikeudellisin sopimuksin, vaan Jämsällä on VL 3:4.4 mukaiset mahdollisuudet osoittaa tai hankkia käyttöoikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin.

Jämsä on katsonut jo lupaa hakiessaan, että mahdolliset korvauskysymykset tulee ratkaista osana lupaharkintaa VL 13 luvun mukaisesti. Yksityisten hyötyjen ja menetysten arvioimisesta säädetään VL 3 luvun 7 §:ssä ja korvattavasta edunmenetyksestä VL 13 luvun 9 §:ssä.

3. Himoksen Alueyhdistyksen mukaan VL 3:4 mukainen intressivertailu edellyttäisi, että hankkeesta saatava hyöty olisi huomattava siitä aiheutuviin haittoihin verrattuna. Yhdistys tuo muistutuksessaan esiin, että vesialueiden saavutettavuus on keskeinen osa Himoksen ympärivuotista vetovoimaa.

Jämsä toteaa, että intressivertailun tekee lupaviranomainen VL 3.4.1 mukaisesti. Intressivertailussa huomioidaan, mitä säädetään VL 3:7:ssä. Intressivertailussa huomioidaan mitä hakemuksessa on esitetty, mutta myös muu asiassa annettu tai hankittu selvitys.

Jämsä katsoo, että VL:n korvausjärjestelmä ei tunnista hankkeen toteuttamiseen perustuvaa odotusarvoista edunmenetystä, eikä lupaharkinnan intressivertailussa tule antaa painoarvoa esimerkiksi tulevaisuudessa tapahtuville odotusarvoisille liiketaloudellisille hyödyille tai työllisyysvaikutuksille. Myös muita hankkeesta aiheutuvia hyötyjä tulee ottaa VL mukaisessa intressivertailussa huomioon varsin rajatusti.

Jämsän näkemys on, että intressivertailu tulee lupaviranomaisessa toteuttaa vesilain voimassa olevaa laintulkintaa noudattaen.

4. Himoksen Alueyhdistys katsoo, että Jämsä on uudella lupahakemuksella laiminlyönyt hallintopakkopäätöksen velvoitteet. Puutteellinen toteutus ei voi olla hyväksyttävä hallintopakkopäätöksen tai VL näkökulmasta

Jämsä katsoo, että vesilain järjestelmä ei kiellä luvan haltijaa hakemasta muutosta lupaan tai uutta lupaa. Jämsä katsoo, että käsiteltävänä olevalla lupahakemuksella ei kierretä hallintopakkopäätöstä. Jämsä on päättänyt hakea muutosta alkuperäiseen lupaan ja noudattanut sekä lupaviranomaisen että Vaasan hallinto-oikeuden ohjausta asiassa.

5. Himoksen Alueyhdistys ry vaatii, että Jämsän hakemus hylätään, koska se poikkeaa olennaisesti alkuperäisestä vesitalousluvasta, Jämsällä ei ole suostumuksia tarvittaviin alueisiin, Jämsä on laiminlyönyt hallintopakkopäätöksen ja koska intressivertailussa haettava hanke tuottaisi epäedullisen tuloksen alueen elinvoiman ja ympäristön näkökulmasta.

Jämsä katsoo, että muistuttaja ei ole esittänyt muistutuksessaan mitään sellaista, minkä perusteella lupahakemus tulisi hylätä tai uhkasakon tuomitsemista koskeva menettely käynnistää. Muistuttajan esittämiin perusteluihin on otettu kantaa edellä kohdissa 1–4.

Lisäksi Himoksen Alueyhdistys ry on katsonut, että ennen myönteistä lupapäätöstä tulisi määrätä uusi kattava ympäristövaikutusten arviointi hankkeelle ja käyttöoikeuskorvaukset kiinteistöjen omistajille.

Jämsä katsoo, että nyt haettavan hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu osana lupahakemusta Ramboll Oy:n vesiluontoon perehtyneiden asiantuntijoiden toimesta. Jämsä katsoo, että hankkeesta ei tule aiheuttamaan sellaista ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017, YVAL) tarkoitettua haittaa, että lupaviranomaisen tulisi edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä kyseessä olevassa hankkeessa. YVAL liitteessä 1 on esitetty hankkeet, jotka edellyttävät ympäristövaikutusten arviointia. Lisäksi YVAL 2 luvussa säädetään arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa. Menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksissa tekee päätöksen valtion lupa- ja valvontavirasto, joka toimii myös vesitaloushankkeiden valvontaviranomaisena. Jämsä toteaa, että vesitaloushankkeiden maakunnallinen valvontaviranomainen (aiemmin Keski-Suomen ELY-keskus) on tietoinen Jämsän hakemuksesta, eikä ole missään vaiheessa tuonut esiin, että luvan myöntäminen voisi edellyttää arviointimenettelyn soveltamisen arvioimista tai YVAL mukaisen arvioinnin toteuttamista.

Jämsä toteaa edelleen, että se on katsonut jo lupaa hakiessaan, että mahdolliset korvauskysymykset tulee ratkaista osana lupaharkintaa VL 13 luvun mukaisesti.

Muistuttaja F on jättänyt muistutuksen

- 1. Muistuttaja toteaa, että hänen vuonna 2006 antamansa suostumus ei enää ole voimassa, eikä sitä voi käyttää nyt haettavana olevassa hankkeessa.**

Muistuttaja viittaa vanhaan suostumukseen, joka on annettu alkuperäisen lupapäätöksen mukaisiin toimenpiteisiin. Suostumusten nojalla on toteutettu alkuperäisen luvan mukaisia toimenpiteitä 2000-luvun alkupuolella. Lupa on ollut lainvoimainen ja suostumukset ovat olleet päteviä. Se, että alkuperäisen luvan mukainen toteutus on ajautunut merkittäviin vaikeuksiin ja Jämsä on päättänyt hakea vesitalouslupaa muuttuneeseen toteutukseen, ei poista alkuperäisen luvan lainvoimaisuutta tai suostumusten sitovuutta toimenpiteiden toteutuksen aikaan. Jämsä katsoo, että vanhojen suostumusten sitovuutta on tarkasteltava toimenpiteiden toteutusajankohtana.

Koska uudessa lupahakemuksessa on kysymys tiettyjen vanhan luvan perusteella rakennettujen rakenteiden pysyttämisestä, vanhat suostumukset on esitetty lupahakemuksen liitteenä osoittamaan kiinteistöjen omistajien myöntämiä käyttöoikeuksia 2000-luvun alkupuolella toteutettuihin toimenpiteisiin

Jämsä toteaa edelleen, että hankkeen edellyttämät käyttöoikeudet tullaan ratkaisemaan osana lupaharkintaa vesilain (587/2011, VL) 2:13 mukaisesti. VL 3 luvun 4 §:n 4 momentissa, säädetään, millä keinoin hakija voi osoittaa oikeutensa vesitaloushankkeen toteuttamisessa tarvittaviin alueisiin. Käyttöoikeus vesitaloushankkeessa tarvittaviin alueisiin voidaan osoittaa omistamisella, omistajan luvan hakijalle luovuttamalla käyttöoikeudella sekä luotettavalla selvityksellä siitä, miten käyttöoikeus hankitaan. Lisäksi viranomaisen voi myöntää käyttöoikeuden vesitalousluvan hakijalle VL 2 luvun mukaisin menettelyin. Jämsän kaupunki katsoo, että se ei ole sidottu käyttöoikeuden hankkimiseen suostumuksin tai yksityisoikeudellisin sopimuksin, vaan Jämsällä on VL 3:4.4 mukaiset mahdollisuudet osoittaa tai hankkia käyttöoikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin.

- 2. Muistuttaja toteaa, että kiinteistön omistus on siirtynyt toiselle henkilölle suostumuksen antamisen jälkeen. Muistuttaja väittää, että Jämsän kaupunki pyrkii tarkoituksellisesti johtamaan lupaviranomaista harhaan esittämällä perusteettomasti vaikutelman olemassa olevasta käyttöoikeudesta. Muistuttaja toteaa edelleen, että tällainen menettely rikkoo hallintolain 6 § periaatteita ja VI 2:13 mukaista vaatimusta**

voimassa olevasta suostumuksesta. Lisäksi muistuttaja esittää, että olisi mahdollisesti kysymys rikoslain 16 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta teosta (viranomaisen harhaanjohtaminen).

Jämsä toteaa, että nyt kysymyksessä olevassa lupahakemuksessa Jämsä ei ole esittänyt, että sillä olisi nyt käsillä olevassa tilanteessa oikeus alueisiin vanhojen suostumusten perusteella ja toistaa edellä esittämänsä, että käyttöoikeuskysymys tullaan ratkaisemaan VL 2:13 perusteella lupaharkinnan yhteydessä. Jämsä toteaa edelleen, että on toimittanut lupaviranomaiselle ajantasaiset omistajatiedot kiinteistörekisteristä lupaviranomaisen pyynnön mukaisesti.

Toimivalta, johon päätös perustuu: hallintosääntö 31 §

Ehdotus

Kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta antaa esittelytekstin mukaisen vastauksen selitys- ja täydennyspyyntöön.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Numero	Otsikko
Liite 1	Himoksen osayleiskaava
Liite 2	Himoksen osayleiskaavan täydennys
Liite 3	Aluehallintoviraston selitys ja täydennyspyyntö
Liite 4	Vuokrasopimus / Patajoki

Kaupunkiympäristötoimen investoinnit vuodelle 2026 ja suunnitelmakausille 2027-2028

Kymp 25.09.2025 § 32
2692/02.02.00/2025

Valmistelija vt. kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen p. 040 846 9816

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 16.6.2025 § 182 käsitellyt laadintaohjeet talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2029 osalta.

Investointien osalta on laadintaa ohjeistettu seuraavasti:

- Käyttöomaisuushyödykkeiden alaraja on 10 000 euroa (alv 0 %).
- Kone- ja kalustohankinnat tulee yksilöidä eikä "könttävarauksia" voi esittää.
- Investointisuunnitelma tehdään kolmeksi vuodeksi ajalle 2026-2028.
- Investoinnista ja sen vaikutuksista laaditaan aina selvitys, jossa esitetään hankkeen kustannusarvio, käyttötalouden kustannuspaikka poistojen kohdentamiseksi, arvioitu vaikutus käyttötalouteen ja perustelu
- Investoinnit mitoitetaan väestömäärän, käyttäjäryhmän yms. ennusteiden pohjalta optimaalisiksi. Palveluiden tuottamisen tehokkuutta ja toiminnallisuutta palvelevat investoinnit ovat etusijalla.
- Hanke voidaan sitoa talousarviossa rahoittajan päätökseen, jolloin toteuttamisaikataulu on sidoksissa ko. viranomaisen päätökseen.

Investointilomakkeet täytetään 13.10.2025 mennessä toimialakohtaisiin kansioihin, joista talouspalvelut kerää yhteenvedon.

Kaupunkiympäristötoimen tulosalueilla on valmisteltu ehdotus suunnittelukauden 2025 - 2028 investoinneista. Esityslistan liitteenä on investointilomakkeet, joilla investoinnit yksilöidään ohjeen mukaisesti. Investoinnit on lisäksi koottu taulukoksi, josta ilmenee investointien kokonaisuus.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 31 §

Ehdotus

Kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy osaltaan investointisuunnitelman vuosille 2026 - 2028. Kaupunkiympäristölautakunta esittää investointisuunnitelman hyväksymistä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti keskustelun jälkeen seuraavista muutoksista:

Muut pitkävaikutteiset menot:

Valtatien 9 liittymäjärjestelyt Rusula-Pienami, toteutusmääräraha jaetaan v. 2027 2 M€ ja vuodelle 2028 2 M€.

Rakennukset ja rakennelmat:

Koivulinna päiväkodin piharemontti määrärahan 50 000 € siirto vuodelle 2026.

Sähköautojen suurteholatauspisteen rakentaminen, määräraha 50 000 € vuodelle 2026. Määräraha pois vuodelta 2027.

Kiinteät rakenteet ja laitteet:

Paunun alueen liikennejärjestelyt, lisätään toteuttamiseen määräraha 400 000 € vuodelle 2027.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi osaltaan investointisuunnitelman tehdyillä muutoksilla ja esittää investointisuunnitelman hyväksymistä kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

Liite 5	Investointien ilmoittaminen 2026 kortit / kaupunkiympäristö
---------	---

Liite 6	Investointien ilmoittaminen 2026 kortit / rakennusinvestoinnit 2026-2029
---------	---

Liite 7	Investoinnit koonti TA26 ja TS27-28
---------	-------------------------------------

Viranhaltijoiden päätökset

Kymp 25.09.2025 § 33

Vt. kaupunkiympäristöjohtaja

29.8.2025 § 8	Rekrytoinnin keskeyttäminen / Maankäyttöinsinöörin virka
15.9.2025 § 9	Maankäyttöinsinöörin viran täyttäminen
17.9.2025 § 10	Kuormaimen EVI-570 myynti
17.9.2025 § 11	Himoksen hiihtolatujen talvikunnossapidon hankinta 2025 - 2026

Kaupungininsinööri

25.8.2025 § 103	Katutyölupa ja sijoituslupa kaapeleille ja laitteille / Valokuitunen Oy / Mäntymäki
26.8.2025 § 104	Katutyölupa ja sijoituslupa kaapeleille ja laitteille / Valokuitunen Oy / Rajatie
27.8.2025 § 105	Katutyölupa ja sijoituslupa kaapeleille ja laitteille / Valokuitunen Oy / Jaatilanrinne ja Palomäki
27.8.2025 § 106	Juokslahden koulun lähiliikuntapaikan leikkivälineiden hankinta
27.8.2025 § 107	Juokslahden koulun lähiliikuntapaikan katosten hankinta
3.9.2025 § 108	Jämsän torin (Jämsän Äijän aukio) vuokraus 14.9.2025 / Suomen Tapahtumatrio Oy
5.9.2025 § 109	Suosaarentien rumpuputkien hankinta, tavarantoimittajan valinta
5.9.2025 § 110	Juokslahden koulun lähiliikuntapaikan rakennusurakka, urakoitsijan valinta
8.9.2025 § 111	Lupa Jämsän torin (Jämsän Äijän aukio) käytölle ja katujen tilapäiselle sulkemiselle 20.9.2025 / Tuomo Mäyrämäki Oy
8.9.2025 § 112	Katuvalaistuksen saneerausurakka 2025 (2)
8.9.2025 § 113	Hiekoitussepin hankinta 2025–2026, tavarantoimittajan valinta
8.9.2025 § 114	Yhdystien valaistuksen saneerausurakka (2), urakoitsijan valinta
9.9.2025 § 115	Katutyölupa ja sijoituslupa kaapeleille ja laitteille / Elmonet Oy / Auvilantie
9.9.2025 § 116	Nivelauran hankinta, tavarantoimittajan valinta
12.9.2025 § 117	Katutyölupa ja sijoituslupa kaapeleille ja laitteille / Valokuitunen Oy / Vitikkala ja Palomäki (2)

Ympäristöinsinööri

1.9. – 9.9.2025 §:t 60 - 62	Jättemaksun kohtuullistaminen
10.9.2025 § 63	Jäteastian tyhjennysvälin pidentäminen

Ehdotus

Vt. kaupunkiympäristöjohtaja Katja Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee päätökset tiedoksi ja toteaa, että otto-oikeutta ei käytetä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tilaisuudet ja tiedoksi merkittävät asiat

Kymp 25.09.2025 § 34

Päätös

Ei tiedoksi merkittäviä asioita.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 28, § 29, § 30, § 31, § 32, § 33, § 34

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.